

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**Hükümlü Bireylerde Güvensiz Bağlanma Stilinin Şiddet İçeren ve İçermeyen
Suçlarla Olan İlişkisi ve Benlik Saygılarının İncelenmesi**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Psk. Nisan KAYALI

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ

Lefkoşa

Mayıs, 2022

Onay

Nisan Kayalı tarafından hazırlanan “Hükümlü Bireylerde Güvensiz Bağlanma Stilinin Şiddet İçeren ve İçermeyen Suçlarla Olan İlişkisi ve Benlik Saygılarının İncelenmesi” başlıklı tez, kapsam ve nitelik açısından kalite standartlarına uygunluğu ile ilgili Klinik Psikoloji Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak 30/06/2022 tarihinde kabul edilmiştir.

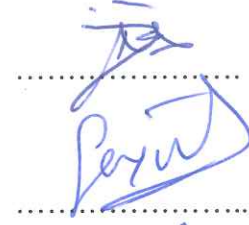
Jüri Üyeleri

Adı – Soyadı

İmza

Jüri Başkanı:

Dr. Bingül Harmancı

Jüri Üyesi:

Yrd. Doç. Dr. Şengül Başarı

Danışman:

Doç. Dr. Meryem Karaaziz

Anabilim/ Anasanat Dalı Başkanı Onayı

30.06/2022

Ünvan, Ad-Soyad

Anabilim/Anasanat Dalı Başkanı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

...../...../ 20...

Etik İlkelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Nisan Kayalı

30/03/2022

Teşekkür

Bu tez çalışmasında ve tüm eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi her zaman yanımda olan aileme; annem Ayşe İnönü Kayalı, babam Salih Kayalı ve kardeşim Halil Kayalı'ya tüm kalbimle teşekkür ederim. 2 yıllık yüksek lisans eğitim hayatımda desteğini hiç esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Meryem Karaaziz'e de çok teşekkür ederim. İstatistik işlemleri sırasında bir çok yardımı dokunan Çağla Şafak'a teşekkür'üm sonsuz. Son olarak, tez çalışmam süresince KKTC Merkezi Cezaevi'nde toplanılan veriler konusunda yardımcı olan gardiyanlara; Sezai Bayraktar, Ayşe Efendi, Hüseyin Sarro, Mehmet Erzurumlu, Ahmet Nizam, Ahmet Elyeli ve Tahir Kıpçak'a teşekkür'ü borç bilirim.

Psk. Nisan Kayalı

Hükümlü Bireylerde Güvensiz Bağlanma Stilinin Şiddet İçeren ve İçermeyen Suçlarla Olan İlişkisi ve Benlik Saygılarının İncelenmesi

KAYALI, Nisan

Yüksek Lisans, Klinik Psikoloji Bilim Dalı

Mayıs, 2022, 79 sayfa

Özet/Anahtar Kelimeler

Araştırmanın amacı olarak, mahkumlarda güvensiz bağlanma stilinin şiddet içeren ve içermeyen suçlarla olan ilişkisine ve benlik saygılarına bakmak temel alınmıştır. Araştırma güvensiz (kaçıngan ve ya kaygılı) bağlanma stillerine sahip mahkumların suç işleme ihtimallerinin ilişkisini bulmayı hedeflemektedir. Buna ek olarak, bu kişilerin benlik saygılarının da işledikleri suçlar ve cezaevine düşmeleri sebebiyle daha düşük olabileceği düşünülmektedir. Araştırma nicel yöntem ile ölçekler üzerinden veri toplanarak yapılmıştır. Amaçlı örneklem tekniği ile KKTC Merkezi Cezaevinde 175 hükümlüden gönüllü olarak veriler toplanmıştır. Araştırmada katılımcı bilgi formu, aydınlatılmış onam formu, sosyodemografik bilgi formu, YİYE, ŞİSDO ve RBSÖ kullanılmıştır. Veriler bu ölçekler üzerinden toplandıktan sonra SPSS programına girilip gerekli istatistiksel analizler yapılmıştır. Toplam YİYE sonuçları içerisinde hükümlü bireylerin kaygı ve kaçınma yani güvensiz bağlanma stili oranları; kaygı davranışı %54,8 ve kaçınma davranışı %78,2 olarak bulunmuştur. İşlenen suçların %91,7'si şiddet içerirken, %80,4'ü şiddet içermeyen suçtan oluşmaktadır. Bu sonuçlar ışığında araştırmanın hipotezi doğrulanmış olup hükümlülerde güvensiz bağlanma stilinin suç oranlarında artış olduğu kayıtlara geçmiştir. Benlik saygılarına ise bakıldığında; istatistiksel olarak anlamlı fark bulunan değerler; Eğitim düzeyi, Ailede uyuşturucu kullanımı ve Aile suç geçmişi olarak bulunmuştur. Verilebilecek öneri ise, mahkumlar hakkında daha çok bilgi kazanılması ve suç işleme sebepleriyle ilgili araştırmalara öncelik vermesi olmaktadır.

Anahtar kelimeler: KKTC Merkezi cezaevi, Hükümlü, Güvensiz Bağlanma Stili, Benlik Saygısı, Şiddet

Examining The Relationship of Insecure Attachment Style with Violent and Non-Violent Crimes and Self-Esteem in Convicted Individuals

KAYALI, Nisan

Masters's Degree, Clinical Psychology

May, 2022, 79 pages

Abstract/Keywords

The purpose of the research is based on the relationship between insecure attachment style in prisoners with violent and non-violent crimes and self-esteem. The research aims to find out the relationship between crime rates of prisoners and insecure (avoidance or anxiety) attachment styles. In addition, it is thought that the self-esteem of these people may be lower because of their crimes and falling into prison. The research was carried out by collecting data through quantitative methods. In the study, it is aimed to understand an important event by analyzing the relationship between variables based on correlational research. Volunteer data were collected from 175 convicts in the TRNC prison with the sampling technique for the purpose. In the research, the participant information form, the illuminated consent form, the sociodemographic information form, the inventory of experiences in close relations, the violent and non-violent criminal behaviors scale and the Rosenberg self-esteem scale were used. After the data was collected, the data was entered into the SPSS program and necessary statistical analyzes were made. The results, Anxiety behavior was found to be 54.8% and Avoidance behavior was 78.2%. While 91.7% of the crimes committed are violent, 80.4% consisted of non-violent crimes. In the light of these results, the hypothesis of the research was confirmed and it was recorded that the insecure attachment style of the convicts increased in crime rates. When the self-respects are considered; values that have a statistically significant difference; Education level, drug use in the family and family crime history. The suggestion that can be given is to gain more information about the prisoners and to give priority to research on the reasons for committing crimes.

Keywords: TRNC prison, Convict, Insecure Attachment Style, Self-esteem, Violence

İçindekiler

Onay	1
Etik İlkelerle Uygunluk Beyanı	2
Teşekkür	3
Özet/Anahtar Kelimeler	4
Abstract/Keywords	5
İçindekiler	6
Tablolar Listesi	8
Kısaltmalar	9
BÖLÜM I	10
GİRİŞ	10
Problem	12
Amaç	12
Alt Amaçlar	13
Önem	13
Sınırlılıklar	14
İlgili Tanımlar	14
BÖLÜM II	15
Kavramsal Temeller ve İlgili Araştırmalar	15
Kavramsal Temeller	15
İlgili Araştırmalar	16
Bölüm III	21
Yöntem	21
Araştırma Modeli	21
Evren ve Örneklem	21
Veri Toplama Araçları	22
Verilerin Analizi ve Yorumlanması	23
Çalışma Planı	24
BÖLÜM IV	25
Bulgular ve Yorumlar	25
Tablo 4.1 Sosyodemografik Bilgiler	25

Tablo 4.2 Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği	28
Tablo 4.3 Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri	30
Tablo 4.4 Hükümlülerin sosyodemografik durumlarına göre kaygı durumlarının incelenmesi	32
Tablo 4.5 Hükümlülerin sosyodemografik durumlarına göre kaçınan durumlarının incelenmesi	34
Tablo 4.6 Yakın İlişkilerde Şiddet	36
Tablo 4.7 Şiddet İçermeyen Suçlar	38
Tablo 4.8 Genel ŞİSDO	40
Tablo 4.9 Hükümlülerin Suç Geçmişine Göre Yapılan Analizler	42
Tablo 4.10 Genel Şiddet	45
Tablo 4.11 Ölçekler Arası İlişkisel Korelasyonlar	48
BÖLÜM V	50
Tartışma	50
BÖLÜM VI	53
Sonuç ve Öneriler	53
Sonuç	53
Öneriler	54
Kaynakça	55
EKLER	59
Ek-1. Katılımcı Bilgi Formu	59
Ek-2. Aydınlatılmış Onam Formu	60
Ek-3. Sosyodemografik Bilgi Formu	61
Ek-4. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE)	62
Ek-5. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kullanım İzni	63
Ek-6. Şiddet İçeren ve İçermeyen Suç Davranışları Ölçeği	64
Ek-7. Şiddet İçeren ve İçermeyen Suç Davranışları Ölçeği Kullanım İzni	66
Ek-8. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği	67
Ek-9. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği Kullanım İzni	69
Ek-10. Etik Kurulu Onay Yazısı	71
Ek-11. KKTC İçişleri Bakanlık Onayı	72
Ek – 12. Turnitin Raporu, İntihal Oranı	73

Tablolar Listesi

- Tablo 4.1 Sosyodemografik Bilgiler ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Tablo 4.2 Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Tablo 4.3 Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Tablo 4.4 Hükümlülerin sosyodemografik durumlarına göre kaygı durumlarının incelenmesi **Error! Bookmark not defined.**
- Tablo 4.5 Hükümlülerin sosyodemografik durumlarına göre kaygı durumlarının incelenmesi **Error! Bookmark not defined.**
- Tablo 4.6 Yakın İlişkilerde Şiddet ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Tablo 4.7 Şiddet İçermeyen Suçlar ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Tablo 4.8 Genel ŞİSDO ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Tablo 4.9 Hükümlülerin Suç Geçmişine Göre Yapılan Analizler ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Tablo 4.10 Genel Şiddet (Şiddet içeren ve ya içermeyen) ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Tablo 4.11 İlişkisel Korelasyonlar (Kaçınan ve Kaygılı Bağlanma) ..... **Error! Bookmark not defined.**

Kısaltmalar

KKTC – Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

YİYE - Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri

ŞİSDO – Şiddet İçeren ve İçermeyen Suç Davranışı Ölçeği

RBSÖ – Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

SPSS – Sosyal Bilimler için İstatistik Programı

(Statistical Package for the Social Sciences)

BÖLÜM I

GİRİŞ

2020 yılında Kıbrıs Gazetesi'nin yaptığı bir araştırmada o yıl içerisinde 837 Ağır Ceza Mahkemesini içeren dava olduğu kayıtlara geçmiştir. Yıllar içerisindeki karşılaştırmalara bakıldığında, 2006'da Ağır Ceza Mahkemelerini içeren 451 dava 2020'de bu rakam 837'ye yükseldi (Kıbrıs Gazetesi, 2020). “Mahkemelerin faaliyet raporuna göre; 2006 ile 2020 yılları arasında ağır cezaya giren suçlar arasında yer alan taammüden katillikle ilgili toplam 41; adam öldürme, öldürmeye teşebbüsle ilgili 692; silah veya patlayıcı madde taşıma, bulundurma, kullanma, tecavüzi alet taşımakla ilgili 681 dava görüldü. “Taammüden katillik” suçundan 2006'da bir dava görülürken bu rakam 2012'de 4'e yükseldi, 2017'de 3 oldu ancak 2018'de iki kat artarak 6'ya çıktı, 2019'da 5, 2020'de ise 8 dava görüldü. “Adam öldürme, öldürmeye teşebbüs, öldürmek için gizli ittifak” suçundan 2006'da 50 dava görülürken bu rakam 2012'de 46, 2013'te 39, 2014'te 64, 2015'te 46, 2016'da 50, 2017'de 61, 2018'de 43 2019'da 46, 2020'de 17 oldu. İstatistiklere bakıldığı zaman son 15 yılda uyuşturucu suçlarıyla ilgili 3 bin 488 dava görüldü. Verilere göre, uyuşturucu suçlarıyla ilgili Ağır Ceza Mahkemeleri 2006'da 177 davaya bakarken, bu rakam 2007'de 230'a yükseldi ancak 2008'de 183'e, 2009'da 147'ye, 2010'da 132'ye ve 2011'de 108'e gerileyerek 2012'de 197'ye, 2013'te büyük artışla 209 ve 2014'te rekor yükselişle 287'ye çıktı. 2015'teki rakam 227 olurken, 2016'daki rakam bir hayli yükselerek 260 oldu. 2017'de 337 olan uyuşturucuyla ilgili dava sayısı, 2018'de rekor kırdı ve 362 oldu. 2019'daki dava sayısı 310'ken 2020'de sayı 322'ye çıktı” (Kıbrıs Gazetesi, 2020).

Günümüzde, KKTC Merkezi Cezaevi'nde 620 kişiyi aşan mahkum bulunmaktadır. Bunlardan yaklaşık 400'ü hükümlüken, kalan kısım henüz hükümsüz olmaktadır. KKTC Merkezi Cezaevi'nin günümüzdeki mahkum kapasitesi 350 kişi olurken, 620 mahkum şu an kapasitenin oldukça üstündedir. Bundan kaynaklı yapılmaya başlanan yeni cezaevi'nin bir an önce tamamlanması gerekmektedir.

Belirtilen suçların her birinin işlenme sebebi farklı olabilirken, temelde benzer sebeplerden de kaynaklı olabileceği gözlemlenmiştir. Bu araştırmada da bağlanma teorisi ve suç oranlarının ilişkisine bakılacaktır. İnsan yaşamının erken dönemlerinde belirlenen ve devamlılık gösterdiği savunulan bağlanma stili, bireylerin ilişki kurma modellerini ve hayatlarını etkileyen bir fenomen olmuştur (Kesebir, & diğ., 2011).

Bowlby'nin (1969) bağlanma kuramı yetişkinlerin yakın ilişkilerinde yaşadıkları duygu, biliş ve davranışları incelemek için kuramsal bir çerçeve oluşturmuştur. John Bowlby bağlanma teorisinin temel ilkelerini formüle etmiştir ve böylece bir çocuğun ebeveynlerine olan bağı ayrılık, yoksunluk ve yas yoluyla açıklayıp günümüze kadar uzanan bir devrim yaratmıştır (Bretherton, 1992). Bowlby'ye (1973) göre; "bağlanma deneyimleri temelinde gelişen zihinsel modeller iki ana boyut içermektedir". Bunlar, güvenli ve güvensiz bağlanma stilleri olarak adlandırılmaktadır. Güvenli bağlanma stili, bağlanma figürünün genel olarak korunma ve destek çağrularına karşılık veren türden biri olarak görülüp görülmediğini içerirken, güvensiz bağlanma stili kişinin kendisini başkalarının, özellikle de bağlanma figürünün tarafından yardıma değer birisi olarak görüp görmediği olmaktadır (Bowlby, 1973).

Bağlanma teorisi ve suçlularla ilgili bir çok yerli ve yabancı araştırma yapılmıştır. Bunlardan bazıları, aşağıda ilgili kavramlar ve araştırmalar bölümünde verilmiştir. Suç ve bağlanma teorisinin birlikte işlenmesinin sebebi, insanların çocukluktan gelen yaşantıları ve travmaları kaynaklı kişilikleri oluşmaktadır, buna bağlı olarak oluşturdukları güvensiz ebeveyn bağları hayatları boyunca güvensiz bağlar kuracaklarının bir göstergesidir. Güvensiz bağlar sonucunda da suçlara ya da suçlu kişilerle yanlış bağlar kurabilmektedirler. Yanlış arkadaşlıklar ya da ilişkiler bireyleri suça yönlendirebilmektedir. Örneğin, yapılan bir araştırmada suç davranış sebepleri gözlemlenmiştir. Bunlar böyle açıklanmıştır; "Suç davranışı farklı disiplinlerde tanımlanmış olup genel olarak yasanın ihlal edilmesi ve normatif kabul edilmiş sosyal düzende sorunlara neden olan davranış olarak tanımlanmaktadır. Literatürde suç davranışının birçok nedeni olduğu ifade edilmektedir. Suçun nedenleri olarak; kalıtım, hormonlar, kafa travmaları gibi faktörlerle açıklayan biyolojik teoriler, suçu model alma ve öğrenmeyle açıklayan sosyal öğrenme teorisi, suça makro bir perspektif sunan sosyolojik teoriler ve yine suça mikro perspektif sunan psikolojik teoriler suçun nedenlerine ilişkin farklı bakış açıları getirmişlerdir. Yine de bu teorilerin tek başına suç davranışını açıklaması mümkün olmamıştır" (Görgülü & Öntaş, 2013).

Benlik saygısı ile suçların ilişkisine bakıldığında, mahkumların benlik saygılarının yaşanan suçlar ve tutuklu olma durumlarıyla birlikte düşeceği düşünülmüştür. Benlik saygısını kısaca, bireyin benlik imgesi ile ideal benliği arasındaki farkın değerlendirmesidir (Tözün, 2010). İkisi üzerine de yapılan çalışmaların bir kaçı benlik saygısında düşüş gözlemlerken, diğerleri bir fark bulmamıştır.

Deniz (2006) ergenlerde bağlanma stili ve suçla olan ilişkisi üzerine yaptığı araştırmada, güvensiz bağlanma stillerinden birine sahip olan ergenlerin suç işleme, düşük özsaygı, anti-sosyal davranışlar, yakın ilişki kurmada güçlük, yalnızlık hissi ve utanç gibi duyguların güvenli bağlanma stiline sahip bireylere oranla oldukça daha yoğun yaşadıklarını gözlemlemiştir. Lise dönemindeki bir çocuğun ebeveyn ve arkadaşına bağlanma biçimi benlik saygısı üzerinde oldukça etkili olabilmektedir. Arkadaş çevresi ve aile ortamı ergenlikte olumlu benlik imgesinin gelişimini etkileyebilen faktörler olarak gösterilmektedir. Hükümlü bireylerin, yaşanılanlardan kaynaklı olarak kendilerine güvenleri kırılabilir. Buna bağlı olarak da kendilerini yetersiz ve değersiz görebilirler. Bunların tümü de benlik saygılarında düşüşe sebebiyet verebilmektedir. Güvensiz bağlanma ve benlik saygısı da bu şekilde birbirine bağlanabilir.

Problem

Günümüzde gittikçe artan suç oranları tüm Dünya'yı etkilerken, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni de etkisi altına almıştır. Dünya'nın bir çok yerinde hükümlü bireylerle ilgili yapılan çalışmalar olsa da KKTC'de bu araştırmalar kısıtlı olmaktadır. Yurt dışından gelişler arttıkça ve popülasyon yükseldikçe suç oranları da artmıştır. KKTC Merkezi Cezaevi'nde KKTC vatandaşları olduğu kadar, yabancı uyruklu bireyler de olmaktadır. Bunlardan bazıları Türkiye, Afrika, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve benzeri Ülkelerin vatandaşları olmaktadır. İşlenen suçlardan bazıları; trafik kazası, cinayet, şiddet, taciz/tecavüz, uyuşturucu kullanımı ve satımı olarak görülmektedir.

Amaç

Araştırmanın amacı olarak, mahkumlarda güvensiz bağlanma stiline şiddet içeren ve içermeyen suçlarla olan ilişkisine ve benlik saygılarına bakmak temel alınmıştır. Araştırma güvensiz (kaçıngan ve ya kaygılı) bağlanma stillerine sahip mahkumların suç işleme oranlarının, güvenli bağlanma stiline sahip kişilere oranla daha yüksek olduğunu bulmayı hedeflemektedir. Buna ek olarak, bu kişilerin benlik saygılarının da işledikleri suçlar ve cezaevine düşmeleri sebebiyle daha düşük olabileceği düşünülmektedir. Çalışmanın temel hedefi, gerekli araştırmalar ve toplanılacak veriler sonucunda belirtilen ilişkinin doğrulanması olmaktadır. Problem soruları;

Hükümlülerde güvensiz bağlanma stiline şiddet içeren ve içermeyen suçlarla ilişkisi yoktur.

Hükümlülerin benlik saygıları sahip oldukları sosyodemografik durumlarla ilişkisizdir.

Alt Amaçlar

Bunlara ek olarak çalışmanın birçok alt amaçları bulunmaktadır. Bunlar; suç geçmişlerine göre suç oranlarına bakmak, işlenen suçların ne kadarının şiddet içerip içermediğine bakarak bağlanma stilleriyle bağlantısını görmek, cinsiyet farklarını gözlemlemek ve daha çok kaçınan mı kaygılı mı bağlanma stiline suçta yönlendirdiğine bakmak olacaktır. Alt amaçlara yönelik problem soruları aşağıda belirtildiği gibidir;

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ile suç geçmişleri arasında bir fark bulunmayacaktır.

Hükümlü bireylerde yakın ilişkilerde yaşantılar ile sosyodemografik değişkenler arasında bir fark bulunmayacaktır.

Hükümlülerin sosyodemografik durumlarına göre kaygılı durumları arasında bir fark bulunmayacaktır.

Hükümlülerin sosyodemografik durumlarına göre kaçınan durumları arasında bir fark bulunmayacaktır.

Yakın ilişkilerde şiddet ile suç geçmişleri arasında bir fark bulunmayacaktır.

Şiddet içermeyen suçlar ile sosyodemografik bilgiler arasında bir fark bulunmayacaktır.

Genel şiddet ölçeği ile suç geçmişleri arasında bir fark bulunmayacaktır.

Suç geçmişi olan hükümlülerin, olmayanlara kıyasla suç işlemede bir fark olmayacaktır.

Genel şiddet değerleri ve sosyodemografik bilgiler arasında bir fark bulunmayacaktır.

Ölçekler ve sosyodemografik bilgiler arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? Gözlemlenecektir.

Önem

“Hükümlü Bireylerde Güvensiz Bağlanma Stiline Şiddet İçeren ve İçermeyen Suçlarla Olan İlişkisi ve Benlik Saygılarının İncelenmesi” başlıklı tez çalışması, KKTC’de suç oranlarının artış sebebi ile ilgili bir ışık yakmayı hedeflemektedir. Tez sonuçları Klinik Psikoloji bağlamında incelenip yorumlanacaktır. Günümüzde Dünya’nın bir çok yerinde artan suç oranları, KKTC’yi de etkisi altına almıştır. KKTC Cezaevinde yeterli mahkum kapasitesi yokken, Devlet de çalışmalarında bu duruma yeterli yer vermemektedir. Daha önce Dünya’nın başka yerlerinde benzer çalışmalar yapılmış olsa da KKTC sınırlarında böyle bir çalışma yapılmamıştır. Bunlardan kaynaklı olarak bu tez çalışması önem arz etmektedir.

Sınırlılıklar

Araştırmanın önceden düşünölen bir kaç sınırlılığı olmaktadır. Araştırma nicel yöntem ile ölçekler üzerinden veri toplanarak yapılacaktır. Çalışmada korelasyonel araştırma esas alınacaktır. Bu tür araştırmalar neden-sonuç ilişkisini kesinleştirmezken, o yönde bilgi toplamayı sağlar. Bu yüzden her hangi bir kesin neden-sonuç yanıtı verilmeyecektir.

İkinci olarak, araştırma pandemi koşullarında tamamlanacaktır. İki yıldan fazladır yaşanan pandemi araştırma üzerinde bir sınırlılık yaratabilir.

Ayrıca, KKTC Merkezi Cezaevinde bulunulan mahkumlara bakıldığında daha çok erkek bireylerin olduğu gözlemlenmiştir. Kadın azlığı bu cinsiyet hakkında daha az bilgi alınacağını belirtmektedir. Araştırma KKTC sınırları içerisinde yapılacağı için Dünya üzerinde her hangi bir genelleme yapılamayacaktır.

Son olarak, bireyler ölçekleri çözerken tümöyle dürüst olmayabilirler. İnsanlar çevreye kabul edilebilir görünmek için bazen çözdükleri anketlerde dürüst cevap vermemektedirler. Belirtilen sınırlılıklar göz önünde bulundurularak araştırma yorumlanacak ve tamamlanacaktır.

İlgili Tanımlar

Klinik Psikoloji : “Psikoloji biliminin temel hedefiyle benzer şekilde zihinsel, duygusal ve davranışsal süreçleri anlama amacındadır. Ancak, klinik psikoloji, insanın “normal” ve “normal dışı” zihinsel, duygusal ve davranışsal süreçleri üzerine temellenmekte, bu alanlarda güçlük yaşayan kişileri değerlendirme ve tedavi etmeyi kapsamaktadır” (Ankara Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, 2022).

Bağlanma Teorisi: “Bağlanma teorisinin kuramcısı John Bowlby, bir bebeğin birincil bakım veren figürüne/annesine arzu ettiği yakınlığı kurması ve devam ettirmesi için gösterdiği her tür davranışı bağlanma davranışı olarak tanımlar ve bağlanma davranışlarının evrimsel açıdan bebeğin kendini tehlikelerden korumayı hedeflediğini öne sürer. 3 farklı bağlanma stili vardır; güvenli, kaygılı-güvensiz, kaçınan-güvensiz” (Aydınöğlü, 2017).

Benlik Saygısı: “Benlik saygısı esas olarak kendine değer verme ve kendisi ile ilgili doğru değerlendirmeler yapıp bunlarla barışık olma ile ilgili bir kavramdır. Benlik saygısı olumlu gelişmiş bir insan kendini değerli, değer verilen, içinde bulunduğu topluluklarda yeri olan, sevilen, sayılmayı ve sevlmeyi hak eden bir insan olarak görür” (Özmen, 2022).

BÖLÜM II

Kavramsal Temeller ve İlgili Araştırmalar

Kavramsal Temeller

İnsan yaşamının erken dönemlerinde belirlenen ve devamlılık gösterdiği savunulan bağlanma stili, bireylerin ilişki kurma modellerini ve hayatlarını etkileyen bir fenomen olmuştur (Kesebir, & diğ., 2011). Bowlby'nin (1969) bağlanma kuramı yetişkinlerin yakın ilişkilerinde yaşadıkları duygu, biliş ve davranışları incelemek için kuramsal bir çerçeve oluşturmuştur. John Bowlby bağlanma teorisinin temel ilkelerini formüle etmiştir ve böylece bir çocuğun ebeveynlerine olan bağımlı ayrılık, yoksunluk ve yas yoluyla açıklayıp günümüze kadar uzanan bir devrim yaratmıştır (Bretherton, 1992). İnsan hayatının her köşesinde ve kurduğu her ilişkide olduğu savunulan bu teori, ilişki tipleri ve hayat örüntülerinin nasıl devam edeceği hakkında bilgi vermektedir. 1970 yılında Mary Ainsworth, Bowlby'nin çalışmalarını yenilikçi bir yaklaşımla ele almış ve deneysel olarak test edilebilir hale getirmiştir. Ainsworth bebekler için ebeveynlerinin güvenli bir temel olduğunu ve bu ilişki temelinde bebeklerin Dünya'yı keşfetmeye açılacaklarını savunmuştur. Uzun yıllar boyunca bağlanma teorisi üzerine yapılan araştırmalar bebeklik ve çocukluk dönemleriyle kısıtlı kalsa da, günümüzde yetişkinler üzerinde de bir çok araştırma yapılmaya başlanmıştır. Bowlby'ye (1973) göre; "bağlanma deneyimleri temelinde gelişen zihinsel modeller iki ana boyut içermektedir". Bunlar, güvenli ve güvensiz bağlanma stilleri olarak adlandırılmaktadır. Güvenli bağlanma stili, bağlanma figürünün genel olarak korunma ve destek çağrılarına karşılık veren türden biri olarak görülüp görülmediğini içerirken, güvensiz bağlanma stili kişinin kendisini başkalarının, özellikle de bağlanma figürünün tarafından yardıma değer birisi olarak görüp görmediği olmaktadır (Bowlby, 1973). Ainsworth ve arkadaşları (1978) yaptıkları deneysel çalışma ile çocukların bağlanma sistemlerini alkitleştirip gözlemlemeyi hedeflemişlerdir. "Bu yöntemde, 12-18 aylık küçük çocuklar sistemli olarak kısa aralıklarla önce annelerinden ayrılır, sonra bir yabancı ile yalnız bırakılır ve son olarak tekrar anneleri ile bir araya getirilir.

Çocukların ayrılma, yeniden birleşme ve yabancıyla yalnız kalma durumlarındaki tepkilerini göz önüne alarak, Ainsworth ve arkadaşları, çocukları üç tipik bağlanma stili içinde

sınıflandırmışlardır: güvenli (secure), kaygılı/kararsız ya da kaygılı/dirençli (anxious/ambivalent), ve kaçınan (avoidant) (Sümer ve Güngör, 1999).

Güvenli bağlanma stiline sahip çocuklar, anneleri uzaklaştığında huzursuz hissetmekte fakat anneleri ile yakınlık aramaktadır. Anneleri döndükten sonra kolayca sakinleşip buldukları ortamı keşfetmeye devam etmektedirler. Kaygılı bağlanma stiline sahip çocuklar, anneleri ortamdaki ayrıldığında yoğun kaygı, korku ve kızgınlık hissetmekte olup anneleri yanlarına döndüğünde sakinleşmeden annelerinin yanından ayrılmamışlardır. Son olarak kaçınan bağlanma stiline sahip çocuklar, anneleri uzaklaştığında her hangi bir değişkenlik göstermeyip anneleri tekrar döndüğünde de yakınlık kurma davranışı sergilememişlerdir. Campos ve arkadaşlarının (1983) yaptığı araştırmada, Batı ülkelerinde buna benzer yapılan çalışmalarda, çocukların yaklaşık % 55- 60'ı güvenli bağlanma, % 15'i kaygılı/kararsız bağlanma ve % 25'i kaçınan bağlanma stiline sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Bartholomew ve Horowitz (1991) bağlanma stillerini, olumlu ve olumsuz zıtlıklarda değerlendirilen zihinsel modellerin birleştiği noktada açıkladılar ve dört temel bağlanma stilinin ortaya çıktığını ileri sürmüşlerdir. Dörtlü bağlanma teorisi, güvenli, saplantılı, kayıtsız ve korkulu bağlanma stilleri olarak adlandırılmıştır. Bowlby ve Ainsworth'ün yaptığı çalışmalardan farklı olarak eklenen saplantılı bağlanma, kişinin kendisini değersiz hissetmesi ve ya sevmeye layık görmeme düşünceleri ile başkalarına ilişkin olumlu değerlendirmeleri yansıtır (Sümer ve Güngör, 1999). Bu düşüncelerden kaynaklı olarak saplantılı bağlanan kişiler yakın ilişkilerde kendini doğrulama eğilimi gösterirken takıntılı ilişkiler kurmaktadır.

Benlik saygısını kısaca, bireyin benlik imgesi ile ideal benliği arasındaki farkın değerlendirmesidir (Tözün, 2010). Günümüzde sürekli gelişen ve yenilenen bağlanma teorisi oldukça ilgi çeken ve herkesin kendinden bir parçasını da gördüğü bir kuram olmuştur.

İlgili Araştırmalar

Farklı araştırmalara yön veren bu kuram ve benlik saygısı suç üzerine yapılan araştırmalara da yer vermiştir. Mert ve Soyer'in (2014) bu alanda yaptıkları çalışmada, aile yaklaşımlarında işlevsel olmayan aile örüntüleri içinde yetişen ve güvensiz bağlanma geliştiren ergenlerde psikiyatrik bozukluklar ve suç davranışları görülebileceği kanısına varılmıştır.

Çalışma film analizi yöntemi ile yapılmış olup, ergenlere güvensiz bağlanma stiline sahip sahneler gösterilerek onların tepkilerine ve yorumlarına bakılmıştır.

Bir başka araştırmada, suç işlemiş erkek ergenlerin bağlanma davranışları ve kişilik boyutlarına bakılmıştır. Araştırmanın sonucunda, ihmalkar ebeveynlik ve bundan kaynaklı oluşan güvensiz bağlanma stiline sahip ergenlerde diğer çocuklara göre daha fazla saldırgan ve yıkıcı davranışlar yani davranış bozukluklarında buldukları sonucuna ulaşılmıştır (Kantarcıoğlu, 2004). Bu araştırmalar ergenlerde güvensiz bağlanma stiline göre şiddet içeren suçları gösterirken birde şiddet içermeyen suçlar üzerinden yapılan araştırma örnek verilecek olursa, Cömert ve Ögel (2014) madde kullanan ergenlerin bağlanma stilleri üzerine bir araştırma yapmıştır. “Araştırma 2012 yılında yapılmıştır. Araştırmaya 1095 (%51,2) erkek, 1045 (%48,8) kız öğrenci dâhil edilmiştir. Öğrencilerin %10,5’inin herhangi bir madde kullanmış olduğu, %9,7’sinde birden fazla madde kullanımı olduğu ve %3,8’inin ise sürekli esrar kullandığı bulunmuştur. En fazla görülen bağlanma stiline ise %48 ile kayıtsız bağlanma olduğu görülmüştür. Anne-babaya güvensiz bağlanma, olumsuz anne-baba tutumu ve yetersiz sosyal destek, ergenlik döneminde madde kullanma açısından risk oluşturmaktadır” (Cömert ve Ögel, 2014). Diğer çalışmalarda da olduğu gibi şiddet içermeyen suçlarda da güvensiz bağlanma stillerinin uyuşturucu kullanımında etkili olduğu görülmüştür.

Yetişkinler ile ilgili yapılan bir çalışmada, kasten adam öldürme suçu işlemiş olan kişilerin bağlanma stillerine ve çocukluk travmalarına bakılmıştır. Araştırmanın sonucunda toplanan veriler yakın ilişkilerde güvensiz bağlanma stiline, öfke ve çocukluk çağlarında travma yaşamış olmanın suç ve suç davranışlarında risk faktörü olabileceği kanısına varılmıştır (Ayan, 2013). Güvensiz bağlanma stiline sahip bireylerin benlik saygıları da bu durumdan etkilenebilmektedir.

Deniz (2006) ergenlerde bağlanma stili ve suçla olan ilişkisi üzerine yaptığı araştırmada, güvensiz bağlanma stillerinden birine sahip olan ergenlerin suç işleme, düşük özsaygı, anti-sosyal davranışlar, yakın ilişki kurmada güçlük, yalnızlık hissi ve utanç gibi duyguların güvenli bağlanma stiline sahip bireylere oranla oldukça daha yoğun yaşadıklarını gözlemlemiştir. Lise dönemindeki bir çocuğun ebeveyn ve arkadaşına bağlanma biçimi benlik saygısı üzerinde oldukça etkili olabilmektedir. Arkadaş çevresi ve aile ortamı ergenlikte olumlu benlik imgesinin gelişimini etkileyebilen faktörler olarak gösterilmektedir. Anneye ve babaya bağlanma düzeyi güvenli oldukça ergenlerin benlik saygısı düzeyi de iyi yönde artmaktadır (Altan ve Baltacı,

2019). Kısacası güvenli bağlanan ergenler güvensiz bağlananlara kıyas olarak benlik saygıları açısından daha avantajlı ve yüksek benlik saygısına sahip oldukları sonucuna varılmıştır (Altan ve Baltacı, 2019).

Yapılan bir araştırmada suç davranış sebepleri gözlemlenmiştir. Bunlar böyle açıklanmıştır; “Suç davranışı farklı disiplinlerde tanımlanmış olup genel olarak yasanın ihlal edilmesi ve normatif kabul edilmiş sosyal düzende sorunlara neden olan davranış olarak tanımlanmaktadır. Literatürde suç davranışının birçok nedeni olduğu ifade edilmektedir. Suçun nedenleri olarak; kalıtım, hormonlar, kafa travmaları gibi faktörlerle açıklayan biyolojik teoriler, suçu model alma ve öğrenmeyle açıklayan sosyal öğrenme teorisi, suça makro bir perspektif sunan sosyolojik teoriler ve yine suça mikro perspektif sunan psikolojik teoriler suçun nedenlerine ilişkin farklı bakış açıları getirmişlerdir. Yine de bu teorilerin tek başına suç davranışını açıklaması mümkün olmamıştır” (Görgülü & Öntaş, 2013). Türkiye’de yapılan bir çalışmada amaç; “kentleşme ve aile yapılarındaki değişimlerin çocuk suçluluğuna ve suç korkusuna nasıl etki ettiğini anlayabilmek ve suç korkusunun yarattığı güvensizlik hissinin azaltılması yönünde öneriler sunabilmektir” olarak belirtilirken, araştırma, Samsun ili İlkadım ve Canik ilçelerinden seçilen 40 kişi ile yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir (Selim & Demiray, 2019). Yapılan görüşmelerin sonucunda, “çocukların suçu bilerek işlemediği, özentinin bunda önemli payının olduğu, medyanın suç korkusunu artırdığı, suç korkusunun artması sonucu güvenli ortam düşüncesinin azaldığı, yaşanan kentlerde her an suça karışılacak ya da suçtan mağdur olunacak hissi taşındığı” gözlemlenirken, bunlardan ayrı olarak çocuğun arkadaş ortamının, okuduğu okulun ve çevresinin, çocuğun suça karışıp karışmamasında önemli etkiye sahip olduğu neticesine varılmıştır (Selim & Demiray, 2019).

Bir çok ülkede de görüldüğü gibi KKTC’de de suç oranı erkeklerde daha yüksek görülmektedir. Bununla ilgili temel bir çalışma yapılmasa da bu araştırma bu konuda bilgi almayı hedeflemektedir. Daha önce bu konu hakkında yapılan bir çalışmada, güvensiz bağlanma stili ve erkek suç işleme oranı kesin bağdaştırılmasada, güvensiz bağlanan erkeklerin daha çok “maskülen” davranış içine girdikleri gözlemlenmiştir (Hayslett-McCall & Bernard, 2002). Erkekler bu davranışları çevreye daha kabul edilebilir görünmek ve öğretilen cinsiyet rollerini tatmin etmek için girmektedirler. Bunun yanı sıra Amerika’da yapılan bir çalışmada güvensiz bağlanan bireylerin daha çok arkadaş etkileşimli suç davranışı işlediği gözlemlenmiştir

(Lindberg & Zeid, 2018). Araştırma 206 erkek mahkum üzerinde uygulanmış olup, bağlılık, akran suçları, suç bağımlılıkları ve çocukluk dönemleri ile ilgili ölçekler kullanılmıştır (Lindberg & Zeid, 2018). Bulgular, güvensiz bağlanma stiline suç oranını ve özellikle arkadaş etkileşimli suç oranının arttığını belirtmiştir (Lindberg & Zeid, 2018).

Şiddet içermeyen fakat oldukça korkutucu olan takipçi suçları da güvensiz bağlanma stilleriyle bağdaştırılmıştır. Yapılan bir araştırmada sonuçlar, güvensiz ve spesifik olarak kaygılı-güvensiz bağlanan kişilerin, ısrarlı takip ile önemli ölçüde ilişkilendirilebildiğini gösterirken, kaçınan-güvensizlerin böyle bir şeyle ilişkisi olmadığını belirtmiştir (Patton, & diğ., 2010). Şiddet içeren başka bir suç üzerine Wood ve Riggs 2008 yılında bir araştırma yapmıştır. Yapılan araştırmada, çocuk tacizcilerinin bir çoğunun güvensiz bağlanma stiline sahip olduğu saptanmıştır (Wood & Riggs, 2008). Kaygılı bağlanan suçluların, çocuk tacizcisi olma ihtimallerinin %56 arttığını ve önemli bir risk faktörü olduğu belirtilmiştir (Wood & Riggs, 2008). Amerika’da yapılan bir araştırmada da şiddet içermeyen suçlar içerisinde bulunan uyuşturucu kullanımı ve güvensiz bağlanma stili arasında ilişki bulunmuştur. Yapılan bir çok araştırmada, travmatik erken çocukluk deneyimleri ve güvensiz bağlanma stillerinin, maddeyi kötüye kullanım bozukluklarını geliştirmek için hem bağımsız hem de birbiriyle ilişkili risk faktörleri olduğunu ortaya koymuştur (Fletcher, & diğ., 2015).

Daha önceden belirtildiği üzere yapılan araştırmalar kesin neden-sonuç ilişkisi vermese de, bağlanma teorisi üzerine yapılan araştırmalar suçluları anlamak üzere bir yol sağlayabilirler. Bağlanma teorisi, bilişsel davranışçılığın yapabileceği şekilde bir dizi alıştırma ve ya çalışma kitabı vermez, ancak suçluları anlamanın, onların anlaşılma duygularını yeniden etkinleştirmenin ve kendilerini ve başkalarını anlamalarını beslemenin bir yolunu sunabilir (Ansbro, 2008).

Grady ve Shields’in (2018) yaptığı araştırmada, cinsel suçlar için açıklayıcı bir teori olarak bağlanma teorisi kullanılmıştır. 59 yetişkin erkek seks suçlusundan veriler toplanmış, bağlanma ve duygu düzenleme kapasiteleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bağlanma boyutları, İlişki Ölçekleri Anketi ve Yetişkin Bağlanma Anketi kullanılarak, duygu düzenleme kapasiteleri ise Duygu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği ile ölçülmüştür. Bulgular, daha endişeli bağlanan deneklerin duygu düzenlemede daha fazla eksiklik gösterdiği sonucuna varmıştır.

Güvensiz bağlanma stillerinin yanı sıra benlik saygısının da suçlular üzerinde etkisi olduğu bir çok araştırmada gözlemlenmiştir. Reasoner 1994 yılında yaptığı araştırmada, suç ve şiddetin nedenlerinin çok yönlü ve karmaşık olduğunu, özsaygının hem suçu önleme kaynağı

hem de rehabilitasyon ve davranış değişikliğinin temel bir unsuru olarabileceğini gösteren bulgulara ulaşmıştır.

Yurt dışında yapılan bir araştırmada, cinsel suç işleyen bireylerin benlik saygılarına bakılmıştır. 690 cinsel suç işlemiş mahkum üzerinden yapılan çalışmada, bulgular; ocuk tacizcileri ve tecavüzüler arasında bir fark tespit etti, ocuk tacizcileri daha dūřuk kişisel özgüvene sahip çıkmıştır (Shine & dię., 2002). Buna ek olarak, erkeklere saldıran cinsel suçlular, kadınlara saldıranlara göre daha dūřuk özsaygıya sahip, ve ocuk tacizinden hüküm giymiş seks suçluları, bu suçtan yalnızca daha önce hüküm giymiş olanlardan daha dūřuk benlik saygısına sahip bulunmuştur (Shine & dię., 2002). Benlik saygısı ikilemi üzerine yapılan başka bir çalışmada, mahkumların dūřuk benlik saygısına mı sahip oldukları yoksa yüksek benlik saygısından kaynaklı mı suç işledikleri araştırılmıştır. Sonuç olarak, suç ve dūřuk benlik saygısı arasındaki ilişkiyi desteklenirken, devlet tarafından yetiştirilen hükümlülerin daha dūřuk benlik saygısı seviyeleri bildirdiği, fakat, duygusal olarak stabil olan, yeni deneyimlere daha az açık olan ve hapsedilme sırasında danışmanlık veya eğitime katılan hükümlülerin benlik saygısının daha yüksek olduğu kayıtlara geçmiştir (Oser, 2006).

Sonuç olarak, yapılan birçok literatür taramasına bakıldığında güvensiz bağlanma stillerinden birine sahip olan bireylerin suç oranlarında artış ve benlik saygılarında dūřüř görülebilmektedir. Yapılacak olan bu araştırmanın amaçları ve hipotezlerin doğrulanması hedeflenip, öngörülebilmektedir.

Bölüm III

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma nicel yöntem ile ölçekler üzerinden veri toplanarak yapılmıştır. “Nicel yöntem toplumsal olguların nesnel gözlemine ve evrensel bilimsel kategorilere dayanan, nedensellik içeren önermelerle açıklamayı amaçlar. Çalışmada korelasyonel araştırma esas alınarak değişkenler arası ilişkileri çözümleyerek önemli bir olayı anlamak hedeflenmiştir. “Korelasyonel araştırma, bir grup içindeki değişkenler arasındaki ilişkiyi ve sıklıkla değişkenler arasında neden-sonuç olasılığına ilişkin fikir veren çalışmaları içerir” (Demir, 2018).

Evren ve Örneklem

Amaçlı örneklem tekniği ile KKTC Merkezi Cezaevinde 175 hükümlüden gönüllü olarak veriler toplanmıştır. “Amaçlı örnekleme, sınırlı kaynakların en etkin kullanımı için bilgi bakımından zengin vakaların belirlenmesi ve seçilmesi için nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan bir tekniktir” (Yağar & Dökme, 2018). Veriler toplanmadan önce KKTC İçişleri Bakanlığı’ndan gerekli izinler alınmıştır. Araştırmada bağımsız değişken hükümlülerin bağlanma stilleri olurken bağımlı değişkenler şiddet içeren ve içermeyen suçlar ve benlik saygısı olmaktadır. Bağımsız ve bağımlı değişkenlerin arasındaki ilişkiyi bulmak çalışmanın iç geçerliliğini kazanmak için, örneklemin 175 kişi seçilmesi genelleme yapılması ve dış geçerlilik de kazanmak için temel hedeflerden biri olarak ele alınmıştır. Günümüzde KKTC Merkezi Cezaevinde yaklaşık 400 hükümlü bulunmaktadır. Alfa = .05 alındığında tahmini gereken örneklem büyüklüğü 174.4 olarak bulunmuştur. Bundan kaynaklı olarak 175 kişi toplanması hedeflenmektedir. Araştırma yapılırken evren hükümlü bireyler olurken, örneklem evreni KKTC Merkezi Cezaevinde bulunan 400 hükümlü bireydir. Bunlardan alınan örneklem, anlamlı bir çalışma olması için yapılan hesaplamalar doğrultusunda 175 kişi olmuştur. Örneklem hesaplama teknikleri phderneği “örneklem değerinden evren değerlerini tahmin edebilmektir” sunumundan öğrenilmiş olup oradaki alfa değerleri ve örneklem hesaplama işlemleriyle yapılmıştır (Üstün, 2022).

Veri Toplama Araçları

Katılımcılara ölçeklerden önce üç farklı bilgi formu verilmiştir. Bunlar katılımcı bilgi formu, aydınlatılmış onam formu ve sosyodemografik bilgi formu olmuştur. **Katılımcı Bilgi Formu** araştırmanın genel amacını bireylere bilgilendirmeyi hedefler. Ayrıca bu formda katılımcı her hangi bir zarar durumunda nerelerden ve kimlerden yardım alabileceğini öğrenmiştir. **Aydınlatılmış Onam Formu** tekrardan çalışmanın neden yapıldığını belirtirken, çalışmaya katılımın gönüllü olduğunu ve katılımcının istediği zaman çalışmadan geri çekilebileceğini göstermektedir. Bu form henüz her hangi bir ölçek verilmeden önce verilmiştir ve bireylerin çalışmaya katılmak istediklerinin onayı alınmıştır. Üçüncü olarak **Sosyodemografik Bilgi Formu** katılımcıların kişisel bilgilerine ulaşmak için verilmiştir. Sosyodemografik bilgi formu araştırmacı tarafından araştırmaya uygun ve gerekli bilgileri toplamak adına hazırlanır.

Araştırmada bulunan değişkenleri ölçmek için kullanılmış olan ölçekler; Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri, Şiddet İçeren ve İçermeyen Suç Davranışı Ölçeği ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği olmaktadır.

Tez çalışmasında bağlanma stilini belirlemek için kullanılmış olan;

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE) Brennan, Clark ve Shaver tarafından 1998 yılında geliştirilen YİYE-I (YİYE; Experiences in Close Relationships Inventory), yakın ilişkilerdeki bağlanmada yaşanan kaygıyı ve başkalarından kaçınmayı ölçmeyi amaçlamaktadır (Şahin ve Yaka, 2010). Ölçek, toplam 36 maddeden oluşmakta ve kaygı ve kaçınma boyutları, 18'er ayrı madde ile ölçülmektedir. Bu ölçekte, katılımcılar her bir maddenin kendilerini ne oranda tanımladığını yedi basamaklı ölçek üzerinden değerlendirmişlerdir. Ölçekteki her iki boyutun da hem farklı güvenilirlik ölçütleri hem de ölçüm geçerliği bakımından yeterli olduğu gösterilmiştir (Sümer, 2006). Ölçek İngilizce'den Türkçe'ye iki uzman tarafından çevirilmiş ve günümüzde bir çok araştırmada kullanılmaktadır. 2006 yılında Nebi Sümer ölçeğin Türkçe'ye uyarlamasını yapmıştır. Yapılan geçerlilik çalışmalarında her iki boyutun da yüksek düzeyde güvenilirlik katsayısına sahip olduğu görülmüştür. Bu değerler kaygı için .86 ve kaçınma için .90 olmaktadır (Şahin ve Yaka, 2010).

Şiddet İçeren ve İçermeyen Suç Davranışı Ölçeği (ŞİSDÖ) mahkumların işledikleri suçu belirlemek için kullanılmıştır. Bunun yanı sıra bağlanma stillerine bağlı olarak şiddet içeren ve içermeyen suçlar arası farklılıkları göstermesi hedeflenmektedir. Şiddet İçeren ve İçermeyen

Suç Davranışları Ölçeği (ŞİSDÖ) (“NonViolent and Violent Offending Behavior Scale”) Thornton, Graham/Kevan ve Archer tarafından 2013 yılında geliştirilmiştir.

7’li Likert tipi puanlanan bir ölçek olan ŞİSDO toplam 33 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, İngilizce eğitim görmüş bir araştırma görevlisi, İngilizce kriminoloji eğitimi almış olan bir yüksek lisans öğrencisi ile bir mütercim tercüman tarafından Türkçeye çevrilmiştir (Koçak ve Batıgün, 2017). Bu kişiler Merve Koçak ve Ayşegül Durak Batıgün olmaktadır. Ölçeğin tamamı için elde edilen Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .76 olurken, yapılan açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri sonucunda, “Yakın İlişkilerde Şiddet” (Cronbach alfa = .88), “Genel Şiddet” (Cronbach alfa = .94) ve “Şiddet İçermeyen Suçlar” (Cronbach alfa = .76) olarak adlandırılan üç faktör elde edilmiştir (Koçak ve Batıgün, 2017).

Son olarak **Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ)**, mahkumların benlik saygısını ölçmek ve bağlanma stillerine göre yorumlamak için kullanılmıştır. Morris Rosenberg tarafından 1965 yılında geliştirilen ölçeğin, Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması 1986 yılında Füsun Çuhadaroğlu tarafından yapılmıştır (Tözün, 2010). RBSÖ 63 maddeden oluşmaktadır ve 12 alt testi vardır. Bu çalışmada ölçeğin kısa formu yani 10 maddelik benlik saygısını ölçen bölümü kullanılacaktır. Diğer alt testleri psikiyatrik hastalıkları ölçmeyi hedeflediği için bu araştırma için kullanılmalarına gerek olmamaktadır. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı .75 olarak iyi bir iç güvenilirliğe sahip olduğu kanıtlanmıştır (Tözün, 2010). Ölçeklerin tümünün doldurulması yaklaşık olarak 15 dakika almıştır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırılan değişkenler kapsamında toplanan verilerin istatistiksel olarak değerlendirilmesinde Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 20 yazılımı kullanılmıştır. Çalışmaya dahil olan kişilerin sosyodemografik özellikleri ve kategorik değişkenlerin gösterimi için frekans değerleri hesaplanmış, ortaya çıkan sonuçlar çapraz tablolar ile sunulmuş ve Pearson Ki-kare analizi ile değerlendirilmiştir. Tablolarda sürekli değişkenler ortalama, standart sapma ve ortanca değer şeklinde, kategorik değişkenler ise olgu sayısı (S) ve yüzdeliği (%) şeklinde gösterilmiştir.

Çalışmada araştırılan hipotezlerin değerlendirilmesinde kullanılacak istatistiksel analiz yöntemini belirlemek amacıyla veri setine Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilks testleri uygulanmış ve verinin normalliği, Levene Testi ile varyansların homojenliği araştırılmıştır. Veri

seti, parametrik dağılım varsayım 6zelliklerini sağlamadığından, analizler i7in parametrik olmayan hipotez testleri kullanılmıştır.

İki bağımsız grup i7in yapılan karşılaştırmalarda Mann-Whitney U Testi kullanılırken, ikiden fazla bağımsız grup i7in yapılan karşılaştırmalarda ise Kruskal-Wallis Test istatistiği kullanılıp, gruplar arasında farklılık 7ıkması durumunda ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Değişkenlerin birbirleri arasındaki anlamlılığı Spearman Korelasyon Testi ile araştırılmıştır. Analiz kapsamında $p < 0.05$ i7in sonu7lar istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

7alışma Planı

7alışma 2022 Mart ayında başlamış olup, 2022 Mayıs ayında bitmiştir. Derinlemesine yapılmış olan literat6r taramaları ve veri toplanmasından sonra, istatistiksel analizler yapılıp yorumlanılmıştır. Tamamlanan tez 7alışması 6zet şeklinde kurula sunulacak ve 7alışmanın t6m6 değerlendirilmek i7in teslim edilecektir. Araştırmanın amacı mahkumlarda g6vensiz bağlanma stilinin şiddet i7eren ve i7ermeyen su7larla olan ilişkisine ve benlik saygılarını incelemek olmaktadır.

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar

KKTC Merkezi Cezaevinden toplanan veriler toplamda 175 hükümlü mahkum içermektedir. Veri toplama çalışmaları 10 Nisan 2022 – 20 Nisan 2022 tarihleri arasında olurken, Merkezi Cezaevi gardiyanlarının büyük yardımı ile 10 günlük süreçte tüm veriler toplanmıştır. Sonrasında doldurulan ölçekler tek tek SPSS programına girilmiş ve istatistiksel analizleri yapılmıştır. Tablo 4.1’de görüldüğü üzere genel sosyodemografik bilgiler verilmiştir.

Tablo 4.1 Sosyodemografik Bilgiler

	Sayı (S)	Yüzde (%)
Yaş		
15-25	31	17,7
26-35	51	29,2
36-45	56	32,0
46-55	27	15,4
56-65	9	5,1
66-75	1	0,6
Cinsiyet		
Erkek	162	92,6
Kadın	13	7,4
Medeni durum		
Evli	57	32,6
Bekar	85	48,6
Boşanmış/Dul	33	18,8
Çocuğu		
Var	91	52,0
Yok	84	48,0
Eğitim Düzeyi		
İlkokul	53	30,3
Ortaokul	48	27,4
Lise	52	29,7
Üniversite ve üstü	22	12,6
Anne hayatta mı?		
Evet	139	79,4
Hayır	36	20,6
Baba hayatta mı?		

Evet	105	60,0
Hayır	70	40,0
Anne eğitim düzeyi		
İlkokul	98	56,0
Ortaokul	33	18,9
Lise	37	21,1
Üniversite ve üstü	7	4,0
Baba eğitim düzeyi		
İlkokul	101	57,7
Ortaokul	32	18,3
Lise	28	16,0
Üniversite ve üstü	14	8,0
Eve giren ortalama gelir		
0-1000 TL	16	9,1
1000-2000 TL	10	5,7
2000-3000 TL	14	8,1
3000-4000 TL	17	9,7
4000 TL ve Üzeri	118	67,4
Kardeş sayısı		
Tek Çocuk	13	7,4
İki Kardeş	41	23,4
Üç Kardeş	44	25,1
Dört Kardeş	22	12,6
Beş Kardeş	26	14,9
Altı ve ye Daha Fazla Kardeş	29	16,6
Ev arkadaşı		
Yalnız	27	15,4
Aile	138	78,9
Arkadaş	10	5,7
Ailede alkol kullanımı		
Kullanan Var	81	46,3
Kullanan Yok	94	53,7
Ailede uyuşturucu kullanımı		
Kullanan Var	36	20,6
Kullanan Yok	139	79,4
Ceza süresi		
0-5 Yıl	111	63,4
5-10 Yıl	36	20,6
10-15 Yıl	15	8,5

15-20 Yıl	5	2,9
20-25 Yıl	5	2,9
25-30 Yıl	1	0,6
35-40 Yıl	2	1,1
Suç geçmişi		
Var	65	37,1
Yok	110	62,9
Ceza evi geçmişi		
Var	66	37,7
Yok	109	62,3
Aile suç geçmişi		
Var	66	37,7
Yok	109	62,3

Tablo 4.1

İlk olarak yaş dağılımlarına bakıldığında, katılımcıların bir çoğu 15-55 yaş arasındadır. Araştırmaya 55 yaş ve üzeri sadece 10 kişi katılmıştır. Cinsiyet dağılımlarında daha önce de belirtildiği gibi %92,6 ile çoğunluk olarak erkek gözlemlenmiştir. Çalışmada sadece 13 kadın hükümlü vardır. Eğitim düzeylerine bakılacak olursa, 175 kişiden sadece 22 kişinin üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Anne ve baba Eğitim düzeylerine bakıldığında çok yüksek oranda ilkokul terk/ilkokul mezunu olduğu gözlemlenmiştir. Ceza süreleri genellikle 0-5 yıl arası olduğu görülmüşken, 66 mahkumun daha önce ceza evi geçmişi ve suç geçmişi olduğu bulunmuştur. Son olarak, 66 hükümlü kişinin ailesinde daha önce ve ya günümüzde ceza evinde yatmış bireyler olduğu görülmüştür.

Analizler yapılırken belirli veriler çok fazla olmadığı için bazı yerlerde birleştirmeler yapılmıştır. Bunlar açılacak olursa; 46 yaş ve üzeri çok kişi olmadığı için analizlerde “46 yaş üzeri” diye birleştirilip belirtilmiştir. İkinci olarak medeni durum seçeneğinde, dul ve boşanmış kişilerin çok farkları gözlemlenmediği için analizlerde değerleri birlikte alınmıştır. Son olarak, yukarıda da belirtildiği gibi ceza süresinde 10 yıl üzeri çok olmadığı için onlar da bir gruba alınmıştır.

Tablo 4.2 Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

	Düşük		Orta		Yüksek		Ki-kare	p
	Sayı (S)	Yüzde (%)	Sayı (S)	Yüzde (%)	Sayı (S)	Yüzde (%)		
Yaş								
15-25	13	41,9	12	38,7	6	19,4	2,662	0,850
26-35	19	37,3	24	47,1	8	15,7		
36-45	24	42,9	25	44,6	7	12,5		
46 ve üstü	19	51,4	14	37,8	4	10,8		
Cinsiyet								
Erkek	68	42,0	72	44,4	22	13,6	2,437	0,296
Kadın	7	53,8	3	23,1				
Medeni durum								
Evli	30	52,6	20	35,1	7	12,3	3,384	0,496
Bekar	33	38,8	39	45,9	13	15,3		
Boşanmış/Dul	12	36,4	16	48,5	5	15,2		
Çocuğu								
Var	45	49,5	32	35,2	14	15,4	4,701	0,095
Yok	30	35,7	43	51,2	11	13,1		
Eğitim Düzeyi								
İlkokul	18	34,0	28	52,8	7	13,2	14,951	0,021*
Ortaokul	15	31,3	26	54,2	7	14,6		
Lise	27	51,9	18	34,6	7	13,5		
Üniversite ve üstü	15	68,2	3	13,6	4	18,2		
Anne hayatta mı?								
Evet	55	39,6	63	45,3	21	15,1	2,984	0,225
Hayır	20	55,6	12	33,3	4	11,1		
Baba hayatta mı?								
Evet	49	46,7	43	41,0	13	12,4	1,778	0,411
Hayır	26	37,1	32	45,7	12	17,1		
Anne eğitim düzeyi								
İlkokul	40	40,8	49	50,0	9	9,2	-	-
Ortaokul	13	39,4	13	39,4	7	21,2		
Lise	19	51,4	10	27,0	8	21,6		
Üniversite ve üstü	3	42,9	3	42,9	1	14,3		

Baba eğitim düzeyi								
İlkokul	45	44,6	42	41,6	14	13,9	2,785	0,835
Ortaokul	12	37,5	16	50,0	4	12,5		
Lise	12	42,9	10	35,7	6	21,4		
Üniversite ve üstü	6	42,9	7	50,0	1	7,1		
Eve giren ortalama gelir								
0-1000 TL	5	31,2	7	43,8	4	25,0	-	-
1000-2000 TL	0	0,0	5	50,0	5	50,0		
2000-3000 TL	7	50,0	7	50,0	0	0,0		
3000-4000 TL	2	11,8	11	64,7	4	23,5		
4000 TL ve Üzeri	61	51,7	45	38,1	12	10,2		
Kardeş sayısı								
Tek Çocuk	6	46,2	4	30,8	3	23,1	16,570	0,084
İki Kardeş	12	29,3	20	48,8	9	22,0		
Üç Kardeş	25	56,8	14	31,8	5	11,4		
Dört Kardeş	10	45,5	11	50,0	1	4,5		
Beş Kardeş	6	23,1	16	61,5	4	15,4		
Altı ve ye Daha Fazla Kardeş	16	55,2	10	34,5	3	10,3		
Ev arkadaşı								
Yalnız	12	44,4	11	40,7	4	14,8	-	-
Aile	61	44,2	59	42,8	18	13,0		
Arkadaş	2	20,0	5	50,0	3	30,0		
Ailede alkol kullanımı								
Kullanan Var	34	42,0	38	46,9	9	11,1	1,670	0,434
Kullanan Yok	41	43,6	37	39,4	16	17,0		
Ailede uyuşturucu kullanımı								
Kullanan Var	7	19,4	21	58,3	8	22,2	10,328	0,006*
Kullanan Yok	68	48,9	54	38,8	17	12,2		
Ceza süresi								
0-5 Yıl	44	39,6	46	41,4	21	18,9	7,081	0,132
5-10 Yıl	17	47,2	15	41,7	4	11,1		
10 Yıl ve üzeri	14	50,0	14	50,0	0,	0,0		
Suç geçmişi								
Var	21	32,3	34	52,3	10	15,4	4,928	0,085
Yok	54	49,1	41	37,3	15	13,6		
Ceza evi geçmişi								
Var	23	34,8	32	48,5	11	16,7	2,789	0,248
Yok	52	47,7	43	39,4	14	12,8		

Aile suç geçmişi								
Var	11	24,4	23	51,1	11	24,4	10,131	0,006*
Yok	64	49,2	52	40,0	14	10,8		

*<0,05

Tablo 4.2

Yukarıda verilen tabloda sosyodemografik bilgilere göre Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeğinin değerlendirilmesi yapılmıştır. İstatistiksel olarak anlamlı fark bulunan ve mahkumların benlik saygılarını etkileyen değerler sırasıyla; Eğitim düzeyi (p=0,021), Ailede uyuşturucu kullanımı (p=0,006) ve Aile suç geçmişi (p=0,006) olarak bulunmuştur. Eğitim düzeyi düştükçe, ailede uyuşturucu kullanımı oldukça ve aile suç geçmişi varsa mahkumların benlik saygılarında düşüş gözlemlenmiştir.

Tablo 4.3 Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri

	Sayı (S)	Ortalama	Standart sapma	Ortanca	p
Yaş					
15-25	31	127,7	21,8	128,0	0,297
26-35	51	133,5	24,4	138,0	
36-45	56	132,1	26,4	139,5	
46 ve üstü	37	125,6	28,9	134,0	
Cinsiyet					
Erkek	162	130,1	25,3	135,0	0,482
Kadın	13	133,9	30,0	144,0	
Medeni durum					
Evli	57	128,0	31,8	138,0	0,989
Bekar	85	131,8	20,9	133,0	
Boşanmış/Dul	33	130,8	25,2	138,0	
Çocuğu					
Var	91	128,3	29,5	137,0	0,708
Yok	84	132,6	20,5	135,0	
Eğitim Düzeyi					
İlkokul	53	138,5	18,6	139,0	0,015
Ortaokul	48	133,3	25,0	138,0	
Lise	52	123,6	27,2	131,0	
Üniversite ve üstü	22	120,4	31,4	122,0	
Anne hayatta mı?					
Evet	139	131,9	24,9	135,0	0,252
Hayır	36	124,4	27,6	138,0	
Baba hayatta mı?					

Evet	105	131,9	25,0	137,0	0,296
Hayır	70	128,1	26,6	134,0	
Anne eğitim düzeyi					
İlkokul	98	131,4	23,1	134,0	0,086
Ortaokul	33	137,2	27,6	144,0	
Lise	37	118,7	26,2	128,0	
Üniversite ve üstü	7	144,9	28,6	136,0	
Baba eğitim düzeyi					
İlkokul	101	130,3	24,9	134,0	0,878
Ortaokul	32	133,6	21,8	138,0	
Lise	28	126,1	29,4	135,0	
Üniversite ve üstü	14	131,9	32,0	137,5	
Kardeş sayısı					
Tek Çocuk	13	120,5	32,3	127,0	0,684
İki Kardeş	41	129,3	26,6	138,0	
Üç Kardeş	44	127,2	26,7	133,5	
Dört Kardeş	22	133,0	16,5	133,5	
Beş Kardeş	26	135,3	20,2	138,0	
Altı ve ye Daha Fazla Kardeş	29	134,6	29,1	136,0	
Ev arkadaşı					
Yalnız	27	136,1	25,6	140,0	0,430
Aile	138	129,0	26,1	134,0	
Arkadaş	10	133,7	17,0	138,5	
Ailede alkol kullanımı					
Kullanan Var	81	128,5	25,0	132,0	0,255
Kullanan Yok	94	132,0	26,2	138,0	
Ailede uyuşturucu kullanımı					
Kullanan Var	36	133,5	20,6	137,0	0,556
Kullanan Yok	139	129,6	26,8	135,0	
Ceza süresi					
0-5 Yıl	111	128,3	26,8	134,0	0,280
5-10 Yıl	36	137,5	21,5	138,5	
10 Yıl ve üzeri	28	129,4	24,9	137,0	
Suç geçmişi					
Var	65	135,5	22,4	139,0	0,095
Yok	110	127,3	27,0	133,0	
Ceza evi geçmişi					
Var	66	134,0	21,6	138,5	0,236
Yok	109	128,2	27,6	133,0	

Aile suç geçmişi					
Var	45	132,8	22,6	136,0	0,617
Yok	130	129,5	26,6	135,0	

*<0,05

Tablo 4.3

Sosyodemografik bilgiler ve YİYE ölçeği karşılaştırıldığında değerlerin tümünde her hangi istatistiksel anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Buna göre çalışmada ele alınan sosyodemografik değişkenleri göre kişilerin YİYE seviyelerinin benzer olduğu görülmüştür.

Tablo 4.4 Hükümlülerin sosyodemografik durumlarına göre kaygı durumlarının incelenmesi

	Sayı (S)	Ortalama	Standart sapma	Ortanca	p
Yaş					
15-25	31	68,4	18,6	66,0	0,275
26-35	51	71,2	16,2	72,0	
36-45	56	69,8	23,0	68,5	
46 ve üstü	37	62,4	20,5	66,0	
Cinsiyet					
Erkek	162	67,6	19,6	68,0	0,204
Kadın	13	78,0	22,7	81,0	
Medeni durum					
Evli	57	66,9	24,0	70,0	0,812
Bekar	85	70,2	17,6	69,0	
Boşanmış/Dul	33	66,5	18,4	67,0	
Çocuğu					
Var	91	67,1	22,6	68,0	0,566
Yok	84	69,8	16,7	69,0	
Eğitim Düzeyi					
İlkokul	53	72,8	20,2	69,0	0,257
Ortaokul	48	69,9	16,5	71,0	
Lise	52	63,5	20,8	66,5	
Üniversite ve üstü	22	66,3	22,8	65,5	
Anne hayatta mı?					
Evet	139	69,6	20,4	70,0	0,132
Hayır	36	63,8	17,9	66,0	
Baba hayatta mı?					
Evet	105	70,3	19,3	70,0	0,193
Hayır	70	65,6	20,8	67,5	
Anne eğitim düzeyi					

İlkokul	98	68,0	20,2	67,0	0,651
Ortaokul	33	72,1	20,4	71,0	
Lise	37	64,1	19,1	66,0	
Üniversite ve üstü	7	80,1	15,7	77,0	
Baba eğitim düzeyi					
İlkokul	101	68,1	20,3	68,0	0,989
Ortaokul	32	71,3	20,1	67,0	
Lise	28	65,8	20,8	72,5	
Üniversite ve üstü	14	69,0	16,9	68,0	
Eve giren ortalama gelir					
0-1000 TL	16	61,7	17,8	62,0	0,253
1000-2000 TL	10	77,4	24,2	75,5	
2000-3000 TL	14	72,7	16,6	72,0	
3000-4000 TL	17	68,2	16,1	72,0	
4000 TL ve Üzeri	118	68,1	20,7	67,0	
Kardeş sayısı					
Tek Çocuk	13	57,3	23,9	52,0	0,219
İki Kardeş	41	70,0	22,4	66,0	
Üç Kardeş	44	66,0	20,5	70,5	
Dört Kardeş	22	65,4	16,3	66,5	
Beş Kardeş	26	71,3	14,8	72,0	
Altı ve ye Daha Fazla Kardeş	29	74,5	19,0	73,0	
Ev arkadaşı					
Yalnız	27	68,4	17,8	69,0	0,731
Aile	138	68,1	20,5	67,5	
Arkadaş	10	72,1	19,8	77,5	
Ailede alkol kullanımı					
Kullanan Var	81	66,6	18,5	67,0	0,120
Kullanan Yok	94	70,0	21,1	72,0	
Ailede uyuşturucu kullanımı					
Kullanan Var	36	69,5	16,6	67,0	0,922
Kullanan Yok	139	68,1	20,8	69,0	
Ceza süresi					
0-5 Yıl	111	67,1	21,6	67,0	0,510
5-10 Yıl	36	71,2	15,2	70,5	
10 Yıl ve üzeri	28	70,1	18,9	71,5	
Suç geçmişi					
Var	65	70,8	17,8	72,0	0,219

Yok	110	67,0	21,2	67,0	
Ceza evi geçmişi					
Var	66	70,9	16,8	72,5	0,188
Yok	109	66,9	21,6	67,0	
Aile suç geçmişi					
Var	45	71,0	20,1	69,0	0,539
Yok	130	67,5	20,0	68,0	

*<0,05

Tablo 4.4

Tablo 4.4'te kişilerin sosyodemografik bilgilerine göre kaygı düzeyleri karşılaştırılmış ve herhangi birinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Hükümlülerin kaygı düzeylerinin sosyodemografik özelliklerine göre anlamlı bir değişim göstermediği görülmüştür.

Tablo 4.5 Hükümlülerin sosyodemografik durumlarına göre kaçınan durumlarının incelenmesi

	Sayı (S)	Ortalama	Standart sapma	Ortanca	p
Yaş					
15-25	31	59,3	15,1	62,0	0,478
26-35	51	62,3	15,3	65,0	
36-45	56	62,3	16,2	64,5	
46 ve üstü	37	63,3	16,3	70,0	
Cinsiyet					
Erkek	162	62,4	15,5	66,0	0,189
Kadın	13	55,9	16,9	53,0	
Medeni durum					
Evli	57	61,1	17,3	64,0	0,594
Bekar	85	61,6	14,1	65,0	
Boşanmış/Dul	33	64,4	16,7	66,0	
Çocuğu					
Var	91	61,3	16,9	65,0	0,773
Yok	84	62,7	14,2	66,0	
Eğitim Düzeyi					
İlkokul	53	65,7	12,2	66,0	0,049
Ortaokul	48	63,4	15,0	66,5	
Lise	52	60,2	17,2	62,5	
Üniversite ve üstü	22	54,1	18,4	56,5	
Anne hayatta mı?					

Evet	139	62,3	15,3	65,0	0,856
Hayır	36	60,6	17,3	66,0	
Baba hayatta mı?					
Evet	105	61,6	14,9	66,0	0,680
Hayır	70	62,5	16,9	65,0	
Anne eğitim düzeyi					
İlkokul	98	63,5	14,6	66,0	0,074
Ortaokul	33	65,1	15,7	70,0	
Lise	37	54,6	15,1	55,0	
Üniversite ve üstü	7	64,7	23,8	60,0	
Baba eğitim düzeyi					
İlkokul	101	62,2	16,0	65,0	0,944
Ortaokul	32	62,3	11,5	66,0	
Lise	28	60,3	16,0	65,5	
Üniversite ve üstü	14	62,9	21,5	68,0	
Eve giren ortalama gelir					
0-1000 TL	16	63,8	17,5	69,5	0,454
1000-2000 TL	10	64,1	16,1	72,0	
2000-3000 TL	14	63,0	16,4	66,0	
3000-4000 TL	17	66,4	13,1	67,0	
4000 TL ve Üzeri	118	60,8	15,8	63,5	
Kardeş sayısı					
Tek Çocuk	13	63,2	18,1	66,0	0,596
İki Kardeş	41	59,3	14,9	60,0	
Üç Kardeş	44	61,2	16,3	65,5	
Dört Kardeş	22	67,6	10,6	67,5	
Beş Kardeş	26	64,0	15,4	66,0	
Altı ve ye Daha Fazla Kardeş	29	60,1	17,9	57,0	
Ev arkadaşı					
Yalnız	27	67,6	15,5	68,0	0,205
Aile	138	60,9	15,8	65,0	
Arkadaş	10	61,6	11,8	61,0	
Ailede alkol kullanımı					
Kullanan Var	81	61,9	14,7	66,0	0,881
Kullanan Yok	94	62,0	16,6	64,5	
Ailede uyuşturucu kullanımı					
Kullanan Var	36	64,0	13,1	66,0	0,405
Kullanan Yok	139	61,4	16,3	65,0	
Ceza süresi					

0-5 Yıl	111	61,2	16,6	66,0	0,237
5-10 Yıl	36	66,3	12,6	66,0	
10-15 Yıl	28	59,3	14,7	63,0	
Suç geçmişi					
Var	65	64,8	13,3	66,0	0,154
Yok	110	60,3	16,8	64,0	
Ceza evi geçmişi					
Var	66	63,1	12,8	66,0	0,712
Yok	109	61,3	17,2	65,0	
Aile suç geçmişi					
Var	45	61,7	14,4	66,0	0,883
Yok	130	62,0	16,1	64,5	

*<0,05

Tablo 4.5

Tablo 4.5'te kişilerin sosyodemografik bilgilerine göre kaçınma düzeyleri karşılaştırılmış ve herhangi birinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Hükümlülerin kaçınma düzeylerinin sosyodemografik özelliklerine göre anlamlı bir değişim göstermediği görülmüştür.

Tablo 4.6 Yakın İlişkilerde Şiddet

	Sayı (S)	Ortalama	Standart sapma	Ortanca	p
Yaş					
15-25	31	3,0	6,7	0,0	0,735
26-35	51	3,0	5,1	0,0	
36-45	56	3,3	6,5	0,0	
46 ve üstü	37	4,1	8,1	0,0	
Cinsiyet					
Erkek	162	3,3	6,4	0,0	0,979
Kadın	13	3,8	7,1	0,0	
Medeni durum					
Evli	57	2,6	6,2	0,0	0,068
Bekar	85	3,4	6,6	0,0	
Boşanmış/Dul	33	4,3	6,9	1,0	
Çocuğu					
Var	91	2,8	5,4	0,0	0,534
Yok	84	3,9	7,4	0,0	
Eğitim Düzeyi					

İlkokul	53	4,2	7,8	0,0	0,135
Ortaokul	48	3,9	6,4	1,0	
Lise	52	2,7	6,2	0,0	
Üniversite ve üstü	22	1,5	2,6	0,0	
Anne hayatta mı?					
Evet	139	3,5	6,7	0,0	0,365
Hayır	36	2,6	5,6	0,0	
Baba hayatta mı?					
Evet	105	3,0	6,1	0,0	0,599
Hayır	70	3,8	7,1	0,0	
Anne eğitim düzeyi					
İlkokul	98	2,9	6,2	0,0	0,089
Ortaokul	33	6,4	8,7	2,0	
Lise	37	2,2	4,5	0,0	
Üniversite ve üstü	7	0,3	0,5	0,0	
Baba eğitim düzeyi					
İlkokul	101	2,9	5,9	0,0	0,252
Ortaokul	32	5,4	9,5	0,0	
Lise	28	3,8	5,2	1,0	
Üniversite ve üstü	14	0,9	1,2	0,0	
Kardeş sayısı					
Tek Çocuk	13	6,2	10,0	2,0	0,087
İki Kardeş	41	3,7	7,2	0,0	
Üç Kardeş	44	2,9	5,3	0,0	
Dört Kardeş	22	4,4	7,3	0,0	
Beş Kardeş	26	3,9	7,2	1,0	
Altı ve ye Daha Fazla Kardeş	29	0,8	1,9	0,0	
Ev arkadaşı					
Yalnız	27	4,0	7,5	0,0	0,080
Aile	138	2,8	5,9	0,0	
Arkadaş	10	8,4	9,0	7,5	
Ailede alkol kullanımı					
Kullanan Var	81	3,3	5,7	0,0	0,481
Kullanan Yok	94	3,4	7,1	0,0	
Ailede uyuşturucu kullanımı					
Kullanan Var	36	6,8	8,4	2,0	<0,001*
Kullanan Yok	139	2,4	5,6	0,0	
Ceza süresi					
0-5 Yıl	111	3,0	6,1	0,0	0,092

5-10 Yıl	36	4,2	6,6	1,5	
10 Yıl ve üzeri	28	3,4	7,9	0,0	
Suç geçmişi					
Var	65	5,4	8,3	1,0	0,001*
Yok	110	2,1	4,8	0,0	
Ceza evi geçmişi					
Var	66	5,4	8,0	2,0	<0,001*
Yok	109	2,0	5,0	0,0	
Aile suç geçmişi					
Var	45	6,7	9,2	2,0	<0,001*
Yok	130	2,1	4,7	0,0	

*<0,05

Tablo 4.6

Tablo 4.6’da incelenen veriler, Şiddet İçeren ve İçermeyen Suç Davranışları Ölçeği’nin ilk bölümü yani, yakın ilişkide şiddet oranlarının sosyodemografik bilgilerle karşılaştırmasını göstermektedir. Yakın ilişkilerinde şiddet uygulayan mahkumların verilerine bakıldığında, Ailede uyuşturucu kullanımı (p=0,001), Suç geçmişi (p=0,001), Cezaevi geçmişi (p=0,001) ve Aile suç geçmişi (p=0,001) ile istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Ailesinde uyuşturucu kullanan mahkumların yakın ilişkide şiddet durumlarının kullanmayanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Suç geçmişi, cezaevi geçmişi ve aile suç geçmişi olanların da olmayanlara kıyasla yakın ilişkilerinde daha çok şiddet uyguladıkları gözlemlenmiştir. Diğer değerlere bakıldığında başka bir anlamlı istatistiksel fark bulunmamıştır. Örneğin; çalışmadaki bireyler incelendiğinde yaşa göre yakın ilişkide şiddet seviyeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür (p=0,735).

Tablo 4.7 Şiddet İçermeyen Suçlar

	Sayı (S)	Ortalama	Standart sapma	Ortanca	p
Yaş					
15-25	31	12,7	12,2	7,0	0,170
26-35	51	11,8	16,0	5,0	
36-45	56	8,7	12,2	3,5	
46 ve üstü	37	9,8	16,2	1,0	
Cinsiyet					
Erkek	162	10,5	13,9	4,0	0,610
Kadın	13	11,2	18,9	1,0	
Medeni durum					

Evli	57	7,1	15,8	0,0	<0,001*
Bekar	85	12,8	12,6	10,0	
Boşanmış/Dul	33	10,7	14,7	3,0	
Çocuğu					
Var	91	8,4	14,5	1,0	0,001*
Yok	84	12,9	13,7	7,5	
Eğitim Düzeyi					
İlkokul	53	11,1	15,1	4,0	0,369
Ortaokul	48	13,4	15,8	6,5	
Lise	52	8,4	11,9	3,0	
Üniversite ve üstü	22	7,9	13,1	2,5	
Anne hayatta mı?					
Evet	139	11,4	15,1	5,0	0,095
Hayır	36	7,3	9,7	0,5	
Baba hayatta mı?					
Evet	105	10,5	14,6	4,0	0,964
Hayır	70	10,6	13,8	3,0	
Anne eğitim düzeyi					
İlkokul	98	9,5	13,6	3,0	0,635
Ortaokul	33	13,1	17,3	6,0	
Lise	37	12,0	13,6	6,0	
Üniversite ve üstü	7	6,1	9,6	1,0	
Baba eğitim düzeyi					
İlkokul	101	10,9	14,5	3,0	0,343
Ortaokul	32	7,6	12,0	2,5	
Lise	28	12,8	14,3	7,0	
Üniversite ve üstü	14	10,4	17,1	1,5	
Kardeş sayısı					
Tek Çocuk	13	18,6	19,7	16,0	0,094
İki Kardeş	41	9,6	11,6	5,0	
Üç Kardeş	44	10,9	15,1	4,0	
Dört Kardeş	22	10,9	13,3	6,5	
Beş Kardeş	26	12,5	15,8	4,5	
Altı ve ye Daha	29	5,7	11,9	0,0	
Fazla Kardeş					
Ev arkadaşı					
Yalnız	27	16,2	18,3	6,0	0,001*
Aile	138	8,2	11,7	3,0	
Arkadaş	10	27,3	19,2	29,0	
Ailede alkol					

kullanımı					
Kullanan Var	81	12,4	16,0	6,0	0,142
Kullanan Yok	94	9,0	12,4	2,5	
Ailede uyuşturucu kullanımı					
Kullanan Var	36	24,3	17,6	22,5	<0,001*
Kullanan Yok	139	7,0	10,7	1,0	
Ceza süresi					
0-5 Yıl	111	9,7	13,8	4,0	0,433
5-10 Yıl	36	13,1	15,3	8,5	
10 Yıl ve üzeri	28	10,8	14,8	3,0	
Suç geçmişi					
Var	65	20,3	17,3	19,0	<0,001*
Yok	110	4,8	7,7	1,0	
Ceza evi geçmişi					
Var	66	19,3	16,198	19	<0,001*
Yok	109	5,23	9,675	0	
Aile suç geçmişi					
Var	45	20,0	18,1	19,0	<0,001*
Yok	130	7,3	10,9	2,0	

*<0,05

Tablo 4.7

Tablo 4.7’de verilen veriler ŞİSDO ölçeğinin son bölümü yani şiddet içermeyen suçlar verileri ile sosyodemografik bilgilerin karşılaştırmasını göstermektedir. İstatistiksel olarak anlamlı fark bulunan veriler; medeni durum (p=0,001), çocuk sahibi olmak (p=0,001), evde kiminle yaşadığı (p=0,001), ailede uyuşturucu kullanan biri olması, suç geçmişi, cezaevi geçmişi ve ailede cezaevi geçmişi olması (p=0,001) olarak kaydedilmiştir.

Tablo 4.8 Genel ŞİSDO

	Sayı (S)	Ortalama	Standart sapma	Ortanca	p
Yaş					
15-25	31	37,3	29,1	34,0	0,170
26-35	51	33,6	28,6	35,0	
36-45	56	29,5	28,4	21,0	
46 ve üstü	37	26,6	34,6	12,0	
Cinsiyet					
Erkek	162	31,9	29,6	24,5	0,192

Kadın	13	25,9	35,5	9,0	
Medeni durum					
Evli	57	23,1	30,3	9,0	0,003*
Bekar	85	36,4	27,4	35,0	
Boşanmış/Dul	33	33,1	33,4	20,0	
Çocuğu					
Var	91	26,2	30,6	14,0	0,002*
Yok	84	37,1	28,3	35,5	
Eğitim Düzeyi					
İlkokul	53	35,5	33,2	28,0	0,330
Ortaokul	48	34,3	28,2	27,5	
Lise	52	27,2	28,0	16,5	
Üniversite ve üstü	22	25,6	30,0	18,5	
Anne hayatta mı?					
Evet	139	34,1	30,8	28,0	0,021*
Hayır	36	21,3	24,0	15,0	
Baba hayatta mı?					
Evet	105	33,8	29,8	29,0	0,117
Hayır	70	28,0	30,1	20,0	
Anne eğitim düzeyi					
İlkokul	98	26,6	28,0	19,5	0,048*
Ortaokul	33	45,4	31,4	41,0	
Lise	37	34,6	31,0	30,0	
Üniversite ve üstü	7	17,7	25,3	5,0	
Baba eğitim düzeyi					
İlkokul	101	31,3	28,8	23,0	0,377
Ortaokul	32	30,5	34,2	19,5	
Lise	28	35,8	27,5	35,0	
Üniversite ve üstü	14	26,1	34,3	6,0	
Kardeş sayısı					
Tek Çocuk	13	48,2	37,1	37,0	0,023*
İki Kardeş	41	31,2	27,8	21,0	
Üç Kardeş	44	34,0	27,1	29,5	
Dört Kardeş	22	36,3	34,1	26,0	
Beş Kardeş	26	31,8	33,2	33,5	
Altı ve ye Daha					
Fazla Kardeş	29	16,4	22,6	7,0	
Ev arkadaşı					
Yalnız	27	41,3	37,2	34,0	0,010*
Aile	138	27,7	26,8	22,0	
Arkadaş	10	56,9	34,5	53,5	
Ailede alköl					

kullanımı					
Kullanan Var	81	35,5	30,2	31,0	0,069
Kullanan Yok	94	27,9	29,5	20,0	
Ailede uyuşturucu kullanımı					
Kullanan Var	36	53,8	29,5	52,0	<0,001*
Kullanan Yok	139	25,7	27,3	19,0	
Ceza süresi					
0-5 Yıl	111	30,0	29,0	23,0	0,634
5-10 Yıl	36	35,6	30,9	32,0	
10 Yıl ve üzeri	28	32,1	32,8	24,0	
Suç geçmişi					
Var	65	50,1	31,3	49,0	<0,001*
Yok	110	20,4	23,0	11,5	
Ceza evi geçmişi					
Var	66	49,2	30,7	48,5	<0,001*
Yok	109	20,7	23,9	10,0	
Aile suç geçmişi					
Var	45	49,8	34,9	49,0	<0,001*
Yok	130	25,1	25,2	19,0	

*<0,05

Tablo 4.8

Yukarıda verilen tablo 4.8’de genel ŞİSDO sonuçları belirtilmiştir. İstatistiksel olarak anlamlı fark gösteren veriler; medeni durum (p=0,003), çocuk sahibi olmak (p=0,002), annenin hayatta olması (p=0,021), anne eğitim düzeyi (p=0,048), kardeş sayısı (p=0,023), evde kiminle yaşadığı (p=0,010), ailede uyuşturucu kullanımı, suç geçmişi, cezaevi geçmişi ve aile suç geçmişi (p=0,001) olarak bulunmuştur. Bir çok tabloda olduğu gibi genel tabloda da aile suç geçmişi ve hükümlü bireyin kendi suç geçmişi olması şiddetli ve ya şiddetsiz suç işlemeye daha çok yönelttiğini göstermiştir.

Tablo 4.9 Hükümlülerin Suç Geçmişine Göre Yapılan Analizler

	Var		Yok		Ki-kare	p
	Sayı (S)	Yüzde (%)	Sayı (S)	Yüzde (%)		
Yaş						
15-25	13	47,9	18	58,1	3,697	0,296
26-35	22	43,1	29	56,9		
36-45	21	37,5	35	62,5		

46 ve üstü	9	24,3	28	75,7		
Cinsiyet						
Erkek	62	38,3	100	61,7	1,190	0,275
Kadın	3	23,1	10	76,9		
Medeni durum						
Evli	13	22,8	44	77,2	7,479	0,024*
Bekar	37	43,5	48	56,5		
Boşanmış/Dul	15	45,5	18	54,5		
Çocuğu						
Var	27	29,7	64	70,3	4,534	0,033*
Yok	38	45,2	46	54,8		
Eğitim Düzeyi						
İlkokul	20	37,7	33	62,3	13,228	0,004*
Ortaokul	27	56,3	21	43,8		
Lise	14	26,9	38	73,1		
Üniversite ve üstü	4	18,2	18	81,8		
Anne hayatta mı?						
Evet	58	41,7	81	58,3	6,081	0,014*
Hayır	7	19,4	29	80,6		
Baba hayatta mı?						
Evet	44	41,9	61	58,1	2,550	0,110
Hayır	21	30,0	49	70,0		
Anne eğitim düzeyi						
İlkokul	34	34,7	64	65,3	1,909	0,591
Ortaokul	14	42,4	19	57,6		
Lise	13	35,1	24	64,9		
Üniversite ve üstü	4	57,1	3	42,9		
Baba eğitim düzeyi						
İlkokul	39	38,6	62	61,4	0,790	0,852
Ortaokul	10	31,3	22	68,8		
Lise	10	35,7	18	64,3		
Üniversite ve üstü	6	42,9	8	57,1		
Eve giren ortalama gelir						
0-1000 TL	3	18,8	13	81,3	9,120	0,058
1000-2000 TL	5	50,0	5	50,0		
2000-3000 TL	4	28,6	10	71,4		
3000-4000 TL	11	64,7	6	35,3		
4000 TL ve Üzeri	42	35,6	76	64,4		
Kardeş sayısı						

Tek Çocuk	6	46,2	7	53,8	5,149	0,398
İki Kardeş	15	36,6	26	63,4		
Üç Kardeş	20	45,5	24	54,5		
Dört Kardeş	5	22,7	17	77,3		
Beş Kardeş	11	42,3	15	57,7		
Altı ve ye Daha Fazla Kardeş	8	27,6	21	72,4		
Ev arkadaşı						
Yalnız	11	40,7	16	59,3	2,717	0,257
Aile	48	34,8	90	65,2		
Arkadaş	6	60,0	4	40,0		
Ailede alkol kullanımı						
Kullanan Var	32	39,5	49	60,5	0,361	0,548
Kullanan Yok	33	35,1	61	64,9		
Ailede uyuşturucu kullanımı						
Kullanan Var	24	66,7	12	33,3	16,922	<0,001*
Kullanan Yok	41	29,5	98	70,5		
Ceza süresi						
0-5 Yıl	40	36,0	71	64,0	1,180	0,554
5-10 Yıl	16	44,4	20	55,6		
10 Yıl ve üzeri	9	32,1	19	67,9		
Ceza evi geçmişi						
Var	57	86,4	9	13,6	109,957	<0,001*
Yok	8	7,3	101	92,7		
Aile suç geçmişi						
Var	30	66,7	15	33,3	22,616	<0,001*
Yok	35	26,9	95	73,1		

*<0,05

Tablo 4.9

Tablo 4.9’da hükümlülerin sosyodemografik özelliklerine göre suç geçmişi olmalarına bakılmıştır. Buna göre; evli olanların %77,2’sinin suç işlemediği görülürken, bekar ve boşanmış olanların neredeyse yarısının suç işlediği görülmektedir. Çocuk sahibi olanların %70,3’ü önceden bir suça sahip değilken, çocuk sahibi olmayanların %54,8’i önceden bir suç işlememiştir. Çocuk sahibi olma durumuna göre suç işleme sayıları arasındaki bu dağılım istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur (p=0,033). Kişilerin eğitim düzeylerine bakıldığında, lise ve üzeri eğitim düzeyine sahip kişilerin büyük çoğunluğunun (%73,1 ve %81,8) önceden bir suç işlemediği görülürken, ortaokul mezunlarından %56,3’ünün önceden bir suça karıştığı görülmüştür

(p=0,004). Annesi hayatta olmayan hükümlülerin %19,4'ü önceden bir suç işlemişken, annesi hayatta olanların %41,7'si önceden suç işlemiştir (p=0,014).

Ailede uyuşturucu kullanımı olanların %66,7'i önceden suç işlemişken, ailede uyuşturucu kullanımı olmayanların sadece %29,5', önceden suç işlemiştir. (p=0,001). Daha önceden ceza evi geçişi olanların önceden suç işleme durumunun (%86,4), cezaevi geçmişi geçmiş olmayanlardan (%7,3) daha yüksek olduğu görülmüştür (p=0,001). Ailede suç geçmişi olanların (%66,7), olmayanlara göre (%26,9) daha yüksek oranda suç işledikleri görülmüştür (p=0,001).

Bireylerin daha önceki suç geçmişlerinin yaş (p=0,296), cinsiyet (p=0,275), babanın hayatta olma durumu (p=0,110), anne-baba eğitim durumu (p=0,591;p=0,852), eve giren ortalama gelir (0,058), kardeş sayısı (p=0,398), ev arkadaşı (p=0,257), ailede alkol kullanım (p=0,548) ve ceza süresi ile aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür.

Tablo 4.10 Genel Şiddet

	Sayı (S)	Ortalama	Standart sapma	Ortanca	p
Yaş					
15-25	31	21,7	18,3	20,0	0,104
26-35	51	18,8	14,8	19,0	
36-45	56	17,5	17,4	16,0	
46-55	37	12,7	15,3	5,0	
Cinsiyet					
Erkek	162	18,1	16,6	16,5	0,106
Kadın	13	10,9	14,8	3,0	
Medeni durum					
Evli	57	13,4	14,8	9,0	0,031*
Bekar	85	20,2	16,2	21,0	
Boşanmış/Dul	33	18,1	19,1	14,0	
Çocuğu					
Var	91	15,1	16,6	9,0	0,012*
Yok	84	20,3	16,1	20,5	
Eğitim Düzeyi					
İlkokul	53	20,2	18,1	16,0	0,585
Ortaokul	48	17,0	14,1	16,5	
Lise	52	16,1	16,2	12,0	
Üniversite ve üstü	22	16,2	18,7	8,5	
Anne hayatta mı?					
Evet	139	19,2	17,1	18,0	0,016*

Hayır	36	11,4	12,4	7,5	
Baba hayatta mı?					
Evet	105	20,2	17,3	19,0	0,012*
Hayır	70	13,6	14,5	10,0	
Anne eğitim düzeyi					
İlkokul	98	14,2	13,8	13,5	0,016*
Ortaokul	33	25,9	16,3	26,0	
Lise	37	20,4	20,4	12,0	
Üniversite ve üstü	7	11,3	16,1	5,0	
Baba eğitim düzeyi					
İlkokul	101	17,6	16,1	16,0	0,715
Ortaokul	32	17,5	18,5	11,0	
Lise	28	19,3	15,4	22,5	
Üniversite ve üstü	14	14,9	18,6	5,5	
Kardeş sayısı					
Tek Çocuk	13	23,4	19,4	17,0	0,078
İki Kardeş	41	18,0	17,2	12,0	
Üç Kardeş	44	20,2	15,5	22,5	
Dört Kardeş	22	21,0	17,7	20,5	
Beş Kardeş	26	15,4	15,6	13,5	
Altı ve ye Daha Fazla Kardeş	29	9,9	14,0	3,0	
Ev arkadaşı					
Yalnız	27	21,2	18,2	16,0	0,272
Aile	138	16,6	16,3	15,0	
Arkadaş	10	21,2	14,2	20,5	
Ailede alkol kullanımı					
Kullanan Var	81	19,9	17,1	19,0	0,096
Kullanan Yok	94	15,6	15,8	13,0	
Ailede uyuşturucu kullanımı					
Kullanan Var	36	22,7	14,2	25,0	0,006*
Kullanan Yok	139	16,3	16,9	14,0	
Ceza süresi					
0-5 Yıl	111	17,3	17,2	16,0	0,799
5-10 Yıl	36	18,3	15,5	19,5	
10 Yıl ve üzeri	28	18,0	15,7	16,5	
Suç geçmişi					
Var	65	24,4	16,7	24,0	<0,001*
Yok	110	13,6	15,1	7,5	

Ceza evi geçmişi					
Var	66	24,4	17,0	23,5	<0,001*
Yok	109	13,5	14,8	7,0	
Aile suç geçmişi					
Var	45	23,0	17,1	24,0	0,008*
Yok	130	15,7	16,0	13,0	

*<0,05

Tablo 4.10

Şiddet içeren ve içermeyen suç davranışları ölçeğinin ikinci bölümü olan genel şiddet veri sonuçları yukarıda tablo 4.10'da verilmiştir. Kişilerden boşanmış/dul olanların, evli ve bekar olanlara göre daha yüksek genel şiddet puanına sahip olduğu görülmüştür ($p=0,031$). Çocuğu olmayanların, çocuğu olanlara göre daha yüksek şiddet puanına sahip olduğu görülmüştür ($p=0,012$). Annesi ve babası hayatta olanların, olmayanlara göre daha yüksek şiddet puanına sahip oldukları görülmüştür (sırasıyla; $p=0,016$ ve $p=0,012$). Suç geçmişi olanların, olmayanlara göre daha yüksek şiddet puanına sahip oldukları görülmüştür ($p<0,001$). Ceza geçmişi olanların olmayanlara göre ve ailede suç geçmişi olanların, olmayanlara göre daha yüksek şiddet puanlarına sahip oldukları görülmüştür ($p<0,005$). Diğer değişkenler ile şiddet puanları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 4.11 Ölçekler Arası İlişkisel Korelasyonlar

		Yaş	Eğitim Düzeyi	Ortalama Gelir	Kardeş Sayısı	Ceza Süresi	Kaçınma	Kaygı	Topla YİYE
Yaş	r	1							
	p	.							
Eğitim Düzeyi_	r	-0,112	1						
	p	0,139	.						
Ortalama Gelir	r	-0,175*	0,191*	1					
	p	0,02	0,011	.					
Kardeş Sayısı	r	-0,117	-0,089	-0,031	1				
	p	0,125	0,241	0,685	.				
Ceza Süresi	r	0,065	0,066	0,094	0,008	1			
	p	0,390	0,383	0,217	0,911	.			
Kaçınma	r	0,069	-,196**	-0,126	0,027	0	1		
	p	0,366	0,009	0,098	0,718	0,999	.		
Kaygı	r	0,111	-0,135	-0,024	0,149*	0,082	-0,012	1	
	p	0,145	0,076	0,755	0,049	0,281	0,87	.	
Toplam YİYE	r	0,120	-0,241**	-0,026	0,109	0,064	0,548**	0,782**	1
	p	0,112	0,001	0,734	0,15	0,403	<0,001	<0,001	.
Genel Şiddet	r	0,464**	-0,105	-0,072	-0,178*	0,044	0,067	0,045	0,065
	p	<0,001	0,167	0,343	0,019	0,566	0,376	0,553	0,393
Şiddet İçermeyen Suçlar	r	0,488**	-0,067	-0,096	-0,180*	0,072	0,038	0,046	0,040
	p	<0,001	0,382	0,208	0,017	0,343	0,616	0,545	0,598
Toplam ŞİSDO	r	0,606**	-0,122	-0,127	-0,212**	0,044	0,086	0,071	0,091
	p	<0,001	0,108	0,095	0,005	0,561	0,258	0,348	0,232

*<0,05; **<0,001

Tablo 4.11

Kullanılan tüm ölçeklerin birbirleriyle korelasyonel ilişkilerine bakmak için SPSS programında kullanılan “correlation coefficient sig. (2-tailed)” işlemi yapılmıştır. Yorumlarken; + olanlar pozitif artışı, - olanlar negatif değişimi gösterir.

Yaş ile eve giren ortalama gelir arasında negatif yönlü %17,5'lik anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($p=0,020$). Kişilerin yaşı arttıkça, eve giren gelir düzeyinin az da olsa azaldığı görülmüştür. Yaş ile genel şiddet arasında pozitif yönlü %46,4'lük anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($p=0,001$). Yaş arttıkça genel şiddetinde arttığı görülmüştür. Yaş ile şiddet içermeyen suçların da %48,8'lik ilişkisi olduğu görülmüştür ($p<0,001$). Toplam ŞİSDO düzeyinin de yaş ilerledikçe %60,6 arttığı görülmüştür ($p<0,001$).

Eğitim düzeyi ile ortalama gelir arasında %19,1'lik anlamlı bir ilişki görülmüştür ($p=0,011$). Eğitim düzeyi ile kaçınma davranışları arasında %19,6'luk negatif yönlü anlamlı bir ilişki görülmüştür ($p=0,009$). Buna göre eğitim durumu arttıkça, kaygı durumunun azaldığı görülmüştür. Eğitim durumu ile toplam YİYE puanları arasında negatif yönlü %24,1'lik bir ilişki olduğu görülmüştür ($p=0,001$). Kişilerin eğitim durumları arttıkça YİYE puanlarının azaldığı görülmüştür.

Kardeş sayısı ile kaygı davranışları arasında %14,9'luk anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($p=0,049$). Kardeş sayısı ile genel şiddet arasında %17,8'lik bir ilişki olduğu görülmüştür. Kişilerin kardeş sayıları arttıkça genel şiddet eğilimleri azalmaktadır. Aynı şekilde, kişilerin kardeş sayısı arttıkça, şiddet içermeyen suçlarının ve genel ŞİSDO puanlarının da azaldığı görülmüştür (sırasıyla; $r=-0,180$; $p=0,017$ ve $r=-0,212$; $p=0,005$).

Ölçeklerin birbiri arasında ilişkileri istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

BÖLÜM V

Tartışma

Bu tartışma bölümünde araştırmadan ve toplanan verilerden elde edilen bulgular psikoloji alanında tartışılmıştır. Tez çalışması boyunca toplanan verilere gerekli istatistiksel analizler yapılmış ve bu bulgulara ulaşılmıştır.

Araştırmanın amacı olarak, mahkumlarda güvensiz bağlanma stiline şiddet içeren ve içermeyen suçlarla olan ilişkisine ve benlik saygılarına bakmak temel alınmıştır. Araştırma güvensiz (kaçıngan ve ya kaygılı) bağlanma stillerine sahip mahkumların suç işleme oranlarının, güvenli bağlanma stiline sahip kişilere oranla daha yüksek olduğunu bulmayı hedeflemektedir. Buna ek olarak, bu kişilerin benlik saygılarının da işledikleri suçlar ve cezaevine düşmeleri sebebiyle daha düşük olabileceği düşünülmektedir. Çalışmanın temel hedefi, gerekli araştırmalar ve toplanacak veriler sonucunda belirtilen hipotezin doğrulanması olmaktadır. Bunlara ek olarak çalışmanın birçok alt amaçları bulunmaktadır. Bunlar; işlenen suçların ne kadarının şiddet içerip içermediğine bakarak bağlanma stilleriyle bağlantısını görmek, cinsiyet farklarını gözlemlemek, yaşlara göre değerlendirmek ve daha çok kaçıngan mı kaygılı mı bağlanma stiline suça yönlendirdiğine bakmak olacaktır.

KKTC Merkezi Cezaevinde yaklaşık 400 hükümlü birey vardır. Tez çalışmasının iç ve dış geçerliliği için bu sayının alfa değerini aldığımızda 174,4 çıkmıştır. 175 kişiden toplanan veriler iç ve dış tutarlılıklar için gerekli olmaktadır. Yaş dağılımlarına bakacak olursak, yaşlar arası çok bir fark görülmezken katılımcıların bir çoğu 15-55 yaş arası olmaktadır. Araştırmaya 55 yaş ve üzeri sadece 10 kişi katılmıştır. Cinsiyet dağılımlarında daha önce de belirtildiği gibi çoğunluk erkek olarak gözlemlenmiştir. Bunlar 162 erkek hükümlü ve 13 kadın hükümlü olmaktadır. Eğitim düzeylerine bakılacak olursa, 175 kişiden sadece 22 kişinin üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Ceza süreleri genellikle 0-5 yıl arası olduğu görülmüşken, 66 mahkumun daha önce ceza evi geçmişi ve suç geçmişi olduğu bulunmuştur. Son olarak, 66 hükümlü kişinin ailesinde daha önce ve ya günümüzde ceza evinde yatmış bireyler olduğu görülmüştür.

Toplanan veriler ışığında mahkumların yüksek bir oranının güvensiz bağlanma stiline sahip olduğu gözlemlenmiştir. Hükümlülerin yaklaşık olarak %54,8'i kaygılı bağlanma stiline sahipken, %78,2'si kaçıngan bağlanma stiline sahiptir. İşlenen suçların %91,7'si şiddet

içerirken, %80,4'ü şiddet içermeyen suçtan oluşmaktadır. Bunların “p” değerleri 0,001 çıkararak istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Güvensiz bağlanmış mahkumlar, güvenli bağlananlara oranla daha fazla olup suç oranları daha yüksek olduğu görülmüştür. Daha önce de yapılan benzer çalışmalardaki gibi bir sonuç elde edilmiştir.

İkinci değer yani benlik saygısına bakılacak olursa; istatistiksel olarak anlamlı fark bulunan ve mahkumların benlik saygılarını etkileyen değerler sırasıyla; eğitim düzeyi, ailede uyuşturucu kullanımı ve aile suç geçmişi olarak bulunmuştur. Eğitim düzeyi düştükçe, ailede uyuşturucu kullanımı oldukça ve aile suç geçmişi varsa mahkumların benlik saygılarında düşüş gözlemlenecektir.

Alt amaçlar ele alındığında, işlenen suçların %91,7'si şiddet içerirken, %80,4'ü şiddet içermeyen suçtan oluştuğu bulunmuştur. Suç geçmişi olan hükümlüler daha çok suça meyilli olacaktır, alt amacı doğrulanmıştır. Suç geçmişi, aile suç geçmişi, cezaevi geçmişi ve suç işleme arasında anlamlı fark bulunmuştur. Kaygılı bağlanan kişilerin daha çok şiddet içerikli suçlar işlediği de gözlemlenmiştir. Cinsiyet farkları kadın eksikliğinden kaynaklı gözlemlenememiştir. Daha önce de belirtildiği gibi hükümlülerin yaklaşık olarak %54,8'i kaygılı bağlanma stiline sahipken, %78,2'si kaçınan bağlanma stiline sahip olmaktadır. Bu değerler, kaçınan bağlanma stiline suçta daha çok yönlendirdiğini göstermektedir.

Bulgular önceki araştırmalarla benzer sonuçlar elde etmiştir. Deniz (2006) ergenlerde bağlanma stili ve suçla olan ilişkisi üzerine yaptığı araştırmada, güvensiz bağlanma stillerinden birine sahip olan ergenlerin suç işleme, düşük özsaygı, anti-sosyal davranışlar, yakın ilişki kurmada güçlük, yalnızlık hissi ve utanç gibi duyguların güvenli bağlanma stiline sahip bireylere oranla oldukça daha yoğun yaşadıklarını gözlemiştir. Yetişkinler ile ilgili yapılan bir çalışmada, kasten adam öldürme suçu işlemiş olan kişilerin bağlanma stillerine ve çocukluk travmalarına bakılmıştır. Araştırmanın sonucunda toplanan veriler yakın ilişkilerde güvensiz bağlanma stiline, öfke ve çocukluk çağlarında travma yaşamış olmanın suç ve suç davranışlarında risk faktörü olabileceği kanısına varılmıştır (Ayan, 2013). Türkiye’de yapılan bu çalışmaya bakıldığında, KKTC’de yapılan bu tez çalışmasında olduğu gibi güvensiz bağlanma stili ve suç işleme oranlarının ilişkisi kayıtlara geçmiştir. Daha önceki araştırmalarla kıyas edilecek olursa Türkiye ve KKTC’de yapılan bağlanma teorisi ve suç işleme oranları arasında gözle görülür bir korelasyonel ilişki gözlemlenmiştir.

Yabancı araştırmalara bakılacak olursa; bir yabancı araştırmada, bağlanma teorisini içeren kavramsal bir model yaratılarak, şartlı tahliye edilmiş 61 çocuk tacizcisi ve 51 kontrol altındaki mahkumdan oluşan bir örnekleme yetişkin bağlanma stili, bilişsel çarpıtmalar ve kişilerin hem genel hem de kurban empatisi incelenerek araştırma tamamlandı. Yapılan çoklu regresyon sonuçları, bağlanma kaygısı, bilişsel çarpıtmalar, yüksek genel empati ancak düşük kurban empatisinin çocuk tacizcisi olma olasılığını önemli ölçüde artırdığını gösterdi (Wood & Riggs, 2008). Bu çalışmada da olduğu üzere yapılan istatistiksel analizler ve regresyon sonuçları hem söz konusu yabancı ülkede hem de KKTC’de benzer sonuçlar vermiştir. Amerika’da yapılan bir araştırmada da şiddet içermeyen suçlar içerisinde bulunan uyuşturucu kullanımı ve güvensiz bağlanma stili arasında ilişki bulunmuştur. Yapılan bir çok araştırmada, travmatik erken çocukluk deneyimleri ve güvensiz bağlanma stillerinin, maddeyi kötüye kullanım bozukluklarını geliştirmek için hem bağımsız hem de birbiriyle ilişkili risk faktörleri olduğunu ortaya koymuştur (Fletcher, & diğ., 2015). Bu çalışmaya benzer şekilde erkek mahkumlar üzerinden yürütölen bir araştırmada, 206 erkek kullanılıp; bağılılık, akran suçları, suç bağımlılıkları ve çocukluk dönemleri ile ilgili ölçekler kullanılmıştır (Lindberg & Zeid, 2018). Bulgular, güvensiz bağlanma stili suç oranını ve özellikle arkadaş etkileşimli suç oranının arttığını belirtmiştir (Lindberg & Zeid, 2018). Yurt içi ve yurt dışı yapılan çalışmalara bakıldığında, bu tez çalışmasında da olduğu gibi şiddet içeren ve ya içermeyen suçlarla bağlanma teorisinin ilişkisi gözlemlenmiştir.

Araştırmada bazı sınırlılıklar olmuştur. KKTC Merkezi Cezaevinde sadece 20 hükümlü kadın olup, bunlardan 13’ü araştırmaya katılmıştır. Bu yüzden kadınlar hakkında çok bir bilgi edinemezken, cinsiyetler arası karşılaştırmalar da yapılamamıştır. İkinci olarak, ölçekler elden doldurulduğı için bir miktar mahkum soruları eksik yanıtlamış ve çalışmaya eklenememiştir. Ayrıca, dürüst doldurmayan mahkumlar olduğu da gözlemlenmiştir. ŞİSDO anketinde her şeye “0” verip geçen mahkumlar olmuştur. Son olarak, pandemi koşulları olduğu için kısıtlı sürede 175 kişiye ulaşılmıştır. Daha sağlıklı bir dönemde daha fazla katılımıyla bir çalışma yapılabilir.

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Sonuç

Günümüzde gittikçe artan suç oranları tüm Dünya'yı etkilerken, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni de etkisi altına almıştır. Dünya'nın bir çok yerinde hükümlü bireylerle ilgili yapılan çalışmalar olsa da KKTC'de bu araştırmalar kısıtlı olmaktadır. KKTC'de bulunan hükümlü bireylerle ilgili daha çok bilgi alınması için yapılan bu tez çalışması, suç oranlarının artış nedenlerini göstermeyi hedeflemekteydi. Güvensiz bağlanma stiline suç oranlarını artırabileceği ve kişilerin benlik saygılarını düşürebileceği öngörülmüştü. Araştırma KKTC Merkezi Cezaevinden 175 hükümlü mahkumdan toplanan veriler ışığında yapılmıştır.

Tez çalışmasında mahkumlara, katılımcı bilgi formu, aydınlatılmış onam formu, sosyodemografik bilgi formu, yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri, şiddet içeren ve içermeyen suç davranışları ölçeği ve rosenberg benlik saygısı ölçeği verilmiştir. Toplanan verilere bakıldığında yaş dağılımlarına bakacak olursak, yaşlar arası çok bir fark görülmezken katılımcıların bir çoğu 15-55 yaş arası olmaktadır. Araştırmaya 55 yaş ve üzeri sadece 10 kişi katılmıştır. Cinsiyet dağılımlarında daha önce de belirtildiği gibi erkek gözlemlenmiştir. Bunlar 162 erkek hükümlü ve 13 kadın hükümlü olmaktadır. Eğitim düzeylerine bakılacak olursa, 175 kişiden sadece 22 kişinin üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Ceza süreleri genellikle 0-5 yıl arası olduğu görülmüşken, 66 mahkumun daha önce ceza evi geçmişi ve suç geçmişi olduğu bulunmuştur. Son olarak, 66 hükümlü kişinin ailesinde daha önce ve ya günümüzde ceza evinde yatmış bireyler olduğu görülmüştür.

Veriler toplandıktan sonra SPSS programına girilmiş olup gerekli istatistiksel analizler yapılmıştır. Toplam YİYE sonuçları içerisinde hükümlü bireylerin kaygı ve kaçınma yani güvensiz bağlanma stili oranları; kaygı davranışı %54,8 ve kaçınma davranışı %78,2 olarak bulunmuştur. Özetlenecek olursa mahkumların yaklaşık olarak belli bir kısmı kaygılı bağlanma stiline sahipken, bir çoğu kaçınan bağlanma stiline sahip olmaktadır. Kaygı ve kaçınma stillerinin diğer ölçeklerle karşılaştırmasında istatistiksel olarak her hangi anlamlı bir fark bulunamamıştır. İşlenen suçların daha çoğu şiddet içerirken, şiddet içermeyen suçlarda fazlasıyla görülmüştür.

Benlik saygılarına ise bakıldığında; istatistiksel olarak anlamlı fark bulunan ve mahkumların benlik saygılarını etkileyen değerler sırasıyla; Eğitim düzeyi, Ailede uyuşturucu kullanımı ve Aile suç geçmişi olarak bulunmuştur. Eğitim düzeyi düştükçe, ailede uyuşturucu kullanımı oldukça ve aile suç geçmişi varsa mahkumların benlik saygılarında düşüş gözlemlenmiştir. Belirtilen faktörlerin benlik saygısında düşüşe sebebiyet verdiği gözlemlenmiştir.

Öneriler

Araştırmada bazı sınırlılıklar olmuştur. KKTC Merkezi Cezaevinde sadece 20 hükümlü kadın olup, bunlardan 13'ü araştırmaya katılmıştır. Bu yüzden kadınlar hakkında çok bir bilgi edinemezken, cinsiyetler arası karşılaştırmalar da yapılamamıştır. İkinci olarak, ölçekler elden doldurulduğu için bir miktar mahkum soruları eksik yanıtlamış ve çalışmaya eklenememiştir. Ayrıca, dürüst doldurmayan mahkumlar olduğu da gözlemlenmiştir. ŞİSDO anketinde her şeye "0" verip geçen mahkumlar olmuştur. Son olarak, pandemi koşulları olduğu için kısıtlı sürede 175 kişiye ulaşılmıştır. Daha sağlıklı bir dönemde daha fazla katılımcıyla bir çalışma yapılabilir.

Daha sonra yapılacak olan benzer çalışmalara ve araştırmacılara verilebilecek öneriler; daha çok hükümlü kadın olan cezaevlerinde araştırılma yapılması, mahkumların dürüst yanıtlayabilmesi için ölçekleri onlara vermek yerine gözetim altında doldurulması ve ya birebir görüşerek yanıtlar alınması ve daha kalabalık hapisanelerde araştırma yapılması olmaktadır. Araştırma sadece KKTC ile sınırlı olduğu için başka ülkelere genelleme yapılmayacaktır. İleride yapılacak olan çalışmalarda farklı ülkelerden de veri toplanırsa çeşitlilik artacaktır.

KKTC Devlet'ine ve klinisyenlerine verilebilecek öneriler; mahkumlar hakkında daha çok bilgi kazanılması ve suç işleme sebepleriyle ilgili araştırmalara öncelik vermesi olmaktadır.

Kaynakça

1. Ainsworth, M. D. S., & Bell, S. M. (1970). Attachment, exploration, and separation: Illustrated by the behavior of one-year-olds in a strange situation. *Child Development*, 41, 49-67.
2. Altan, T., & Baltacı, H. Ş. (2019). Lise öğrencilerinde benlik saygısının yordayıcısı olarak depresyon, bağlanma ve şiddet eğilimi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(40).
3. Ankara Üniversitesi DTCF Psikoloji Bölümü, Klinik Psikoloji Nedir? Sıhhiye, ANKARA. Alıntı: <http://psikoloji.humanity.ankara.edu.tr/klinik-psikoloji-nedir/>
4. Ansbro, M. (2008). Using attachment theory with offenders. *Probation Journal*, 55(3), 231-244.
5. Ayan, S. (2013). *Kasten adam öldürme suçu işlemiş hükümlü erkeklerin bağlanma stillerinin, çocukluk çağı travmalarının ve öfke ifade biçimlerinin incelenmesi* (Master's thesis, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
6. Aydınöğlü, B. A. (2017). Bağlanma Teorisi. Alıntı: <https://www.dbe.com.tr/tr/cocuk-ve-genc/11/baglanma-teorisi/>
7. Bartholomew, K., & Horowitz, L. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61, 226-241.
8. Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Vol. 1. Attachment*. New York: Basic Books.
9. Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss: Separation, anxiety and anger*. New York: Basic Books.
10. Bretherton I. (1992). The Origins of Attachment Theory. *Developmental Psychology* (1992), 28, 759-775.
11. Campos, J. J., Barrett, K., Lamb, M. E., Goldsmith, H. H., & Stenberg, C. (1983). Socioemotional development. In P. H. Mussen (Ed.), *Handbook of child psychology: Vol.2. Infancy and developmental psychobiology* (pp.783-915). New York: Wiley.
12. Cömert, I. T., & Ögel, K. (2014). Madde kullanan ergenlerin bağlanma stilleri. *Addicta: The Turkish Journal On Addictions*, 1(1), 9-40.
13. Çuhadaroğlu F (1986) Adolesanlarda Benlik Saygısı. Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara.

14. Demir, S. (2018). Okul Yöneticilerinin Kullandıkları Motivasyonel Dil ile Öğretmen Motivasyonu Arasındaki İlişki. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2018 6(5) 633–638.
15. Deniz, M. (2006). Ergenlerde Bağlanma Stilleri ile Çocukluk İstismarları ve Suçluluk-Utanç Arasındaki İlişki. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, (22).
16. Fletcher, K., Nutton, J., & Brend, D. (2015). Attachment, a matter of substance: The potential of attachment theory in the treatment of addictions. *Clinical Social Work Journal*, 43(1), 109-117.
17. GÖRGÜLÜ, T., & ÖNTAŞ, Ö. C. (2013). HÜKÜMLÜLERİN SUÇ DAVRANIŞININ NEDENLERİNE VE SUÇ DAVRANIŞI RİSK FAKTÖRLERİNE İLİŞKİN DÜŞÜNCELERİ. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 24(2), 59-82.
18. Grady, M. D., & Shields, J. J. (2018). The relationship between attachment dimensions and emotion regulation in individuals who have committed sexual crimes. *Journal of Sexual Aggression*, 24(1), 51-65.
19. Hayslett-McCall, K. L., & Bernard, T. J. (2002). Attachment, masculinity, and self-control: A theory of male crime rates. *Theoretical Criminology*, 6(1), 5-33.
20. Kantarcıoğlu, A. (2004). *Suç işlemiş erkek ergenlerin bağlanma davranışları, kişilik boyutları ve kimlik gelişimlerinin incelenmesi* (Master's thesis, Uludağ Üniversitesi).
21. Kesebir, S., Kavzoğlu, S. Ö., & Üstündağ, M. F. (2011). Bağlanma ve psikopatoloji. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3(2), 321-342.
22. Kıbrıs Gazetesi. (12 Mayıs 2020). Suç Oranları Korkutucu. Alıntı: <https://www.kibrisgazetesi.com/kibris/suc-oranlarikorkutucu-h111704.html>
23. Koçak, M. ve Durak Batıgün, A. (2017). Şiddet İçeren ve İçermeyen Suç Davranışları Ölçeğinin (ŞİSDÖ) Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 1(1), 1-11.
24. Lindberg, M. A., & Zeid, D. (2018). Tests of the Attachment and Developmental Dynamic Systems Theory of Crime (ADDSTOC): toward a differential RDoC diagnostic and treatment approach. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 62(12), 3746-3774.

25. Mert, A., & Soyer, B. (2014). "Kevin Hakkında Konuşmalıyız" Filminin Bowlby'nin Çocukluk Dönemi Bağlanma Stilleri Ve Minuchin'in Yapısal Aile Sistemleri Yaklaşımı Temel Kavramları Kullanılarak Değerlendirilmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 100-115.
26. Oser, C. B. (2006). The criminal offending–self-esteem nexus: Which version of the self-esteem theory is supported?. *The Prison Journal*, 86(3), 344-363.
27. Özmen, E. (2022). Benlik Saygısı – Kendilik Değeri. Alıntı: <https://psikoloji-psikiyatri.com/benlik-saygisi/>
28. Patton, C. L., Nobles, M. R., & Fox, K. A. (2010). Look who's stalking: Obsessive pursuit and attachment theory. *Journal of Criminal Justice*, 38(3), 282-290.
29. Reasoner, R. W. (1994). Self-Esteem as an Antidote to Crime and Violence.
30. Selim, E. R. E. N., & DEMİRAY, N. Çocuk Suçluluğunu Etkileyen Muhtemel Faktörler: Suç Korkusu, Kentleşme Ve Aile Yapıları Samsun İlkadım Ve Canik İlçeleri Örneği. *Researcher*, 7(4), 132-161.
31. Shine, J., McCloskey, H., & Newton, M. (2002). Self-esteem and sex offending. *Journal of sexual aggression*, 8(1), 51-61.
32. Söyler, M. (2020). Nitel ve Nicel Yöntem Farkına Çoğulcu Yaklaşım: KKV-Sonrası Dönemde Nitel Yöntem ve Kazanımları. *Amme İdaresi*, 53(2), 99-127.
33. Sümer, N. (2006). Yetişkin bağlanma ölçeklerinin kategoriler ve boyutlar düzeyinde karşılaştırılması *Türk Psikoloji Dergisi*, 21, 1-22.
34. Sümer, N., & Güngör, D. (1999). Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin Türk örneklemini üzerinde psikometrik değerlendirmesi ve kültürlerarası bir karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(43), 71-106.
35. Şahin, N. H., & Yaka, A. İ. (2010). Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri'nin (YİYE-I), kendilik algısı, olumsuz otomatik düşünceler ve psikopatolojik belirtiler bağlamında incelenmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 13(26), 64-76.
36. Tözün, M. (2010). Benlik saygısı. *Actual Medicine*, 18(7), 52-57.
37. Üstün, B. (2022). Örneklem Yöntemleri, *Örneklem değerinden evren değerlerini tahmin edebilmektir.* Alıntı: https://www.phdernegei.org/wp-content/uploads/2016/03/%C3%B6rneklem_yontemleri.pdf

38. Wood, E., & Riggs, S. (2008). Predictors of child molestation: Adult attachment, cognitive distortions, and empathy. *Journal of interpersonal violence*, 23(2), 259-275.
39. Yağar, F., & Dökme, S. (2018). NİTELİKSEL ARAŞTIRMALARIN PLANLANMASI: ARAŞTIRMA SORULARI, ÖRNEKLEM SEÇİMİ, GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 1-9.

EKLER

Ek-1. Katılımcı Bilgi Formu

Sayın Katılımcı;

Bu çalışma, Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans dalında, Psikolog Nisan Kayalı tarafından Doç. Dr. Meryem Karaaziz danışmanlığında yürütülen yüksek lisans tezi kapsamında hazırlanmıştır. Çalışmanın amacı “Hükümlü Bireylerde Güvensiz Bağlanma Stilinin Şiddet İçeren ve İçermeyen Suçlarla Olan İlişkisi ve Benlik Saygılarının İncelenmesi” olmaktadır ve toplam 175 kişiye ulaşılması hedeflenmektedir. Çalışmaya katılım tamamen **gönüllülük** ve **gizlilik** esasına dayanmaktadır. Araştırmaya katılmayı kabul etmeyebilir ya da istediğiniz aşamada da vazgeçebilirsiniz. Katılmayı kabul ederseniz ortalama 15 dakika sürecek birkaç anket dolduracaksınız. **Vereceğiniz bilgilerde kimlik bilgileriniz yer almayacak ve bilgileriniz üçüncü kişilerle kesinlikle paylaşılmayacaktır.** Alınan veriler bilimsel amaçlı olarak toplu değerlendirilecektir. Anketlerde kişisel rahatsızlık oluşturabilecek soruların yer aldığı düşünülmektedir. Ancak sorulardan herhangi birinden rahatsızlık hissedecek olursanız istediğiniz anda formu bırakabilir ve araştırmadan çekilebilirsiniz. Araştırmanın katılımcılara herhangi bir zarar vermesi öngörülmemektedir. Eğer bir zarar gördüğünüzü düşünüyorsanız ilgili KKTC Merkezi Cezaevi Psikoloğundan yardım alabilirsiniz. Sorulara vereceğiniz samimi yanıtlar ölçeğin sağlıklı bir şekilde değerlendirilebilmesi için son derece önemlidir. Lütfen her bir anket için sayfanın başında verilmiş olan yönergeyi okuyunuz ve gerçek duygu, düşünce ve davranışlarınıza göre mümkün olduğunca boş yanıt bırakmayarak cevaplayınız.

Araştırma ile ilgili daha detaylı bilgi almak isterseniz anket öncesinde veya sonrasında aşağıdaki iletişim adresini kullanabilirsiniz.

Katılımınız için teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Meryem Karaaziz
Yakın Doğu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Klinik Psikoloji Ana Bilim Dalı Başkanı

Psk. Nisan Kayalı
Yakın Doğu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Klinik Psikoloji Bölümü

Ek-2. Aydınlatılmış Onam Formu

Herhangi bir ısrar ve zorlama olmadan kendi rızamla Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Nisan Kayalı'nın "Hükümlü Bireylerde Güvensiz Bağlanma Stilinin Şiddet İçeren ve İçermeyen Suçlarla Olan İlişkisi ve Benlik Saygılarının İncelenmesi" konulu araştırmasına katılıyorum. Araştırmanın içeriği hakkında tarafıma araştırmacı tarafından genel bir açıklama yapılmıştır. .../.../2022

Araştırmacı İmza

Katılımcı İmza

Ek-3. Sosyodemografik Bilgi Formu

Anket ve envanterlere vereceğiniz cevaplar, gizli tutulacak ve sadece bu araştırma için kullanılacaktır.

1. Yaşınız:

- a. 15-25
- b. 26-35
- c. 36-45
- d. 46-55
- e. 56-65
- f. 66-75

2. Cinsiyetiniz:

- a. Kadın
- b. Erkek

3. Medeni Durumunuz:

- a. Evli
- b. Bekar
- c. Boşanmış
- d. Dul

Ek-4. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE)

www.nebisumer.com

Yakın İlişkide Yaşantılar Envanteri (Experiences in Close Relationships; ECR)

Yakın İlişkide Yaşantılar Envanteri (YİYE) Brennan, Clark ve Shaver (1998) tarafından geliştirilen bağlanma boyutlarını ölçen 36 maddeden oluşmaktadır. Kaçınma (attachment avoidance) skorunu hesaplamak için tek sayılı maddelerin ortalamaları alınırken kaygı (attachment anxiety) skorunu hesaplamak için çift sayılı maddelerin ortalamaları alınmaktadır.

Ters kodlanan maddeler: 3., 15., 19., 22., 25., 27., 29., 31., 33. ve 35.

7'li derecelendirme yöntemine göre:

1 = Hiç katılmıyorum

7 = Tamamen katılıyorum

Ölçek maddeleri;

-
1. Gerçekte ne hissettiğimi birlikte olduğum kişiye göstermemeyi tercih ederim.
  2. Terk edilmekten korkarım.
  3. Romantik ilişkide olduğum kişilere yakın olmak konusunda çok rahatım.

Ek-5. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kullanım İzni

Ölçekler (Measures in Turkish)

Bu sayfada yer alan ölçekler ODTÜ Psikoloji Bölümü İlişki Araştırma Laboratuvarı (Relationship Research Lab) kapsamında Prof. Dr. Nebi Sümer ve çalışma arkadaşları tarafından Türkçeye uyarlanan ve/ya geliştirilen ölçeklerdir. Ölçekler etik ilkelere uymak koşulu ile sadece bilimsel araştırmalarda kullanılabilir. **Ölçeklerin kullanımı için izin alınmasına gerek yoktur.** Söz konusu ölçeklerin klinik tanı koyma, psikolojik değerlendirme ve/ya eleman seçme vb. amaçlarla kullanılması hem bilimsel (psikometrik) hem de etik bakımdan uygun değildir. Kullanılmadan önce ölçeklerin geliştirildiği orijinal çalışmaların ve Türkiye örneklemi üzerinde yapılmış olan geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarının detaylı olarak incelenmesi gerekir. Bu sayfayı hazırlayan ve güncelleyen doktora öğrencimiz Gülbin Şengül-İnal'a çok teşekkür ederim.

Nebi Sümer

Önemli Not: Yetişkin bağlanma örüntülerini ölçmek amacıyla geliştirilen İlişkiler Ölçeği (İÖ) ve İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA) bağlanma çalışmalarında artık pek kullanılmayan çok eski ölçüm araçlarıdır. Bunun yerine iki temel bağlanma boyutu düzeyinde ölçüm yapan Brennan, Clark ve Shaver'ın (1998) geliştirdiği Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri I (YİYE-I, Bkz. Sümer, 2006) veya Fraley, Waller ve Brennan (2000) tarafından geliştirilen Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II'nin (YİYE-II, Bkz., Selçuk, Günaydin, Sümer ve Uysal (2005) incelenerek kullanılması tavsiye edilmektedir.

Ek-6. Şiddet İçeren ve İçermeyen Suç Davranışları Ölçeği

ŞİDDET İÇEREN VE İÇERMİYEN SUÇ DAVRANIŞI ÖLÇEĞİ

Bazen anlaşmazlıklar çığırından çıkar ve fiziksel kavgalar meydana gelir. Çiftlerin, kendi farklılıklarını çözmek için birçok değişik yolları vardır. Farklılıklar sonucunda ortaya çıkabilecek çeşitli durumlar aşağıda listelenmiştir. Aşağıdaki ölçeği kullanarak soruları cevaplayınız. Lütfen her ifadeyi/cümleyi dikkatlice okuyun ve *son bir yılda* bu ifadelerden hangilerini kaç kere yaptığınıza uyan seçeneği yuvarlak içine alın. İlişkiniz son bir yıl içerisinde başlamışsa, ilişki süreniz boyunca sizin ve partnerinizin bunları kaç kere yaptığını işaretleyiniz.

Aşağıdaki durumlar son bir yılda hangi sıklıkla gerçekleşti?

		Hiç	Bir kere	İki kere	3-5 kere	6-10 kere	11-20 kere	20 kereden fazla
1)	Partnerimi yumrukladım.	0	1	2	3	4	5	6
2)	Partnerimi tekmeledim.	0	1	2	3	4	5	6
3)	Partnerimi tırnakladım.	0	1	2	3	4	5	6

Bazen anlaşmazlıklar çığırından çıkar ve fiziksel kavgalar meydana gelir. Lütfen aşağıdaki soruları **kendi davranışlarınıza göre cevaplandırınız**. Romantik partnerinizle yaşadığınız kavgaları lütfen bu bölüme dahil etmeyiniz (**Kız veya erkek arkadaşınızla ilgili çatışmalarınız bir önceki bölümde sorulmuştur**). Bu bölümde partneriniz dışındaki arkadaşınız, aile bireyi, yabancı kişilerle ettiğiniz kavgaları dikkate alınız. Lütfen her ifadeyi/cümleyi dikkatlice okuyun ve cevabınıza uyan seçeneği yuvarlak içine alın.

		Hiç	Bir kere	İki kere	3-5 kere	6-10 kere	11-20 kere	20 kereden fazla
1)	<u>Birini</u> tekmeledim.	0	1	2	3	4	5	6
2)	<u>Birini</u> yumrukladım.	0	1	2	3	4	5	6
3)	Birini ittim, hırpaladım ya da sıkıca tuttum.	0	1	2	3	4	5	6

Aşağıdaki soruları **kendi davranışlarınıza göre işaretleyiniz**. Lütfen aşağıdaki ölçeği kullanarak soruları cevaplayın. Her ifadeyi dikkatlice okuyup cevabınıza uyan seçeneği yuvarlak içine alınız.

		Hiç	Bir kere	İki kere	3-5 kere	6-10 kere	11-20 kere	20 kereden fazla
1)	Ekstazi kullandım.	0	1	2	3	4	5	6
2)	Kokain kullandım.	0	1	2	3	4	5	6
3)	Amfetamin (bağımlılık yapabilen uyarıcı madde) kullandım.	0	1	2	3	4	5	6

Ek-7. Şiddet İçeren ve İçermeyen Suç Davranışları Ölçeği Kullanım İzni

Re: ŞİSDO Kullanım İzni

Aysegul.Durak.Batigun@ankara.edu.tr <Aysegul.Durak.Batigun@ankara.edu.tr>

2/8/2022 11:11 AM

To: Nisan Kayalı

Suc Davranislari Olcegi.docx
22.96 KB

Sayın Kayalı,
Söz konusu ölçeği bilimsel çalışmalarınızda kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar...

Prof. Dr. Ayşegül Durak Batıgün
Ankara Üniversitesi
DTCF Psikoloji Bölümü

7.2.2022 12:56, Nisan Kayalı yazmış:

Sayın Prof. Dr. Batıgün,

Ben Yakın Doğu Üniversitesi'nde Klinik Psikoloji yüksek lisans öğrencisiyim. Tez çalışması olarak, "Hükümlü Bireylerde Güvensiz Bağlanma Stilinin Şiddet İçeren ve İçermeyen Suçlarla Olan İlişkisi ve Benlik Saygılarının İncelenmesi"ni konu alacağım. Sizin Türkçe'ye uyarladığınız Şiddet İçeren ve İçermeyen Suç Davranışları Ölçeği'ni kullanmak için izin istiyorum. Ölçeğinizi kullanabilir miyim? Eğer kullanabilirsem lütfen bana atabilir misiniz?

Ek-8. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

Rosenberg Self-Esteem Scale (Benlik Saygısı Ölçeği) 1965 yılında Morris Rosenberg tarafından ergenlere yönelik benlik saygısı ölçüm aracı olarak geliştirilmiştir (1). Dr. Füsün Çetin Çuhadaroğlu 1985 yılında ölçeği Türkçe'ye çevirmiş, geri çevirisi ve lise öğrencilerinde geçerlik güvenirlik çalışmalarını yaparak Türkiye'deki ergenlerde de kullanılabilir hale getirmiştir (2). Rosenberg A.B.D.'deki ergenlerde yaptığı çalışmada benlik saygısını çeşitli başka özelliklerle birlikte değerlendirmek amacıyla başka küçük alt ölçeklerden de yararlanmış. Geçerlik ve güvenirlik çalışmasına bunlar da alınmıştır. Ama her bir alt ölçeğin ölçtüğü özellikler ve değerlendirmeleri farklıdır.

Benlik saygısı ölçeği ekte sunulan 10 sorudan oluşmaktadır. Sorular Guttman değerlendirme yöntemiyle puanlanmaktadır. Buna göre her sorunun puan alacak yanıtları ölçek üzerinde '*' işareti ile gösterilmiştir

Puanlama şu şekilde yapılmaktadır:

1., 2. ve 3. sorular , 4. ve 5. soru, 9. ve 10. sorular birlikte değerlendirilmektedir.

İlk üç sorudan herhangi ikisinden puan alıyorsa (2/3) bu kümeden bir puan almış olur.

4. ve 5. sorudan herhangi birinde puan alan şıklardan birini işaretlemişse yine bu kümeden de bir puan alır.

9. ve 10. sorular da 4. ve 5. gibi değerlendirilir.

6., 7. ve 8. soruların herbiri kendi başlarına puan alır.

Böylece testi dolduran kişi tüm sorulardan puan aldığı zaman maksimum puanı 6 olmaktadır.

0-1 puan yüksek , 2-4 puan orta ve 5-6 puan düşük benlik saygısı düzeyi olarak saptanmıştır.

Grup uygulamalarında, her bir deneğin toplam puanı bu şekilde hesaplanarak puan ortalamasıyla grubun benlik saygısı düzeyi belirlenebilir.

- 1) Rosenberg M. (1965) Society and the Adolescent Self-Image. Princeton University Press, Princeton.
- 2) Çuhadaroğlu F (1986) Adölesanlarda Benlik Saygısı. Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara.

Ölçek kullanıldığında yukarıda belirtilen 2 no'lu referans kaynak gösterilmek zorundadır.

ROSENBERG BENLİK SAYGISI ÖLÇEĞİ

- 1) Kendimi en az diğer insanlar kadar değerli buluyorum.
  - a) Çok doğru
  - b) Doğru
  - c) Yanlış *
  - d) Çok yanlış *
- 2) Bazı olumlu özelliklerim olduğunu düşünüyorum.
  - a) Çok doğru
  - b) Doğru
  - c) Yanlış *
  - d) Çok yanlış *
- 3) Genelde kendimi başarısız bir kişi olarak görme eğilimindeyim.
  - a) Çok doğru *
  - b) Doğru *
  - c) Yanlış
  - d) Çok yanlış

Ek-9. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği Kullanım İzni

Re: RBSÖ Kullanım İzni

Fusun CUHADAROGLU <fusunc@hacettepe.edu.tr>

2/10/2022 2:14 PM

To: Nisan Kayali Cc: DERNEK

Ölçeği, değerlendirme formunu ve izin yazısını yukarıdaki adresten isteyebilirsiniz. iyi çalışmalar diliyorum

On 02/10/22 02:43 PM, **Nisan Kayali** <nisankayali@gmail.com> wrote:

Sayın Prof. Dr. Çuhadaroğlu,

Ben Yakın Doğu Üniversitesi'nde Klinik Psikoloji yüksek lisans öğrencisiyim. Tez çalışması olarak, "Hükümlü Bireylerde Güvensiz Bağlanma Stilinin Şiddet İçeren ve İçermeyen Suçlarla Olan İlişkisi ve Benlik Saygılarının İncelenmesi"ni konu alacağım. Sizin Türkçe'ye uyarladığınız Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'ni kullanmak için izin istiyorum. Ölçeğinizi kullanabilir miyim? Eğer kullanabilirsem lütfen bana atabilir misiniz?

Saygılarımla,
Nisan Kayali

On 15 Feb 2022, at 10:21, Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği <cogepder@gmail.com> wrote:

Ölçeği'n kullanım hakları Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği'ne verilmiştir. Ölçeği ve değerlendirme formunu Dernek'e 100 TL bağış karşılığında alabilirsiniz'. Hesap numarası ektedir.teşekkürler

Nisan Kayali <nisankayali@gmail.com>, 15 Şub 2022 Sal, 10:23 tarihinde şunu yazdı:

İyi günler,

Ben Yakın Doğu Üniversitesi'nde Klinik Psikoloji yüksek lisans öğrencisiyim. Tez çalışması olarak, "Hükümlü Bireylerde Güvensiz Bağlanma Stilinin Şiddet İçeren ve İçermeyen Suçlarla Olan İlişkisi ve Benlik Saygılarının İncelenmesi"ni konu alacağım. Prof. Dr. Fusun Çuhadaroğlu tarafından Türkçe'ye uyarlanan Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'ni kullanmak için izin istiyorum. Ölçeği kullanabilir miyim? Eğer kullanabilirsem lütfen bana atabilir misiniz?

Saygılarımla,
Nisan Kayali

Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği <cogepder@gmail.com>
2/16/2022 7:52 AM

To: Nisan Kayali Cc: Fusun CUHADAROGLU

Save all attachments

Rosenberg - aciklama.doc
32.84 KB

ROSENBERG.doc
37.63 KB

Nisan Kayali <nisankayali@gmail.com>, 15 Şub 2022 Sal, 17:38 tarihinde şunu yazdı:

57455 112600 İAYSE İNONU KAYALI KIBRIS TÜRK KOOPERATİF MERKEZ BANKA TR53000
NİSAN KAYALI TARAF RBSÖ KULLANIM İZ

 KOOPBANK
KIBRIS TÜRK KOOPERATİF MERKEZ BANKASI LTD.

koopbank.com | 0392 600 02 02
Sayfa : 1 / 1

Müşteri Dekontu

Hesap (Şube-No-Ad) 0010 - 112600 - AYŞE İNÖNÜ KAYALI VE/YA SALİH KAYALI
Operatör 34 - ay***.ka*** **Fiş No** 39317400
UBAN No CT63120000100000000000112600 **Unvanı**
Para cinsi TRL-Türk Lirası **Ürün Adı** TL / Cari Hesap - Personel
İşlemin Şubesi 0010 - LEFKOŞA - MERKEZ **İşlem Kodu** 190 - Giden Havale Şube Kaydı
İşlem Tarih - Saat 15.02.2022 - 12:51:52 **Bakiye**
Adres YİĞİT SOKAK NO 11 BELEDİYE EVL, No : LEFKOŞA, KÜÇÜK KAYMAKLI, LEFKOŞA, K
Ek Açıklama

Açıklama	BORÇ	ALACAK	P.C
Giden havale: (112600 - 57455 - TÜRKİYEÇOCUK VE GENÇ PSİKIYATR)	100.00		TRL
HMK Tutarı Giden havale: (112600 - 57455 - TÜRKİYEÇOCUK VE GENÇ PSİKIYATR)	30.60		TRL
LEHTAR ADI: TÜRKİYEÇOCUK VE GENÇ PSİKIYATRİSİ DERNEĞİ			
IBAN: TR530006701000000071090250			
SWIFT: YAPITRIS			
Açıklama: NİSAN KAYALI TARAF RBSÖ KULLANIM İZİNİ İÇİN YAPILAN BAĞIŞ			

Ek-10. Etik Kurulu Onay Yazısı

09.03.2022

Sayın Nisan Kayalı

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2022/1245 proje numaralı ve **“Hükümlü Bireylerde Güvensiz Bağlanma Stilinin Şiddet İçeren ve İçermeyen Suçlarla Olan İlişki ve Benlik Saygılarının İncelenmesi”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Ek-11. KKTC İçişleri Bakanlık Onayı

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Sayı : İBK.0.00-331/02-22/E.2655

5 Nisan 2022

Konu : Dilekçeniz hk.

Sayın Nisan KAYALI
KIŞLA SOK. 2/1 , YENİKENT - LEFKOŞA /

İlgi : 22 Mart 2022 tarihli dilekçeniz.

"Hükümlü Bireylerde Güvensiz Bağlanma Stilinin Şiddet İçeren ve İçermeyen Suçlarla Olan İlişkisi ve Benlik Saygılarının İncelenmesi" konulu tez araştırmanız ile ilgili Merkezi Cezaevinden veri toplama talebinizi konu alan ilgi dilekçeniz, Bakanlığımızca Merkezi Cezaevi Müdürlüğü nezdinde değerlendirilmiş olup, uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gerekli ayarlamaların yapılması amacıyla Merkezi Cezaevi Müdürlüğü ile iletişime geçilmesini saygılarımla rica ederim.

 e-imzalıdır
Niyazi ÖZTÜRK
Bakanlık Müdürü

Ek – 12. Turnitin Raporu, İntihal Oranı

ORIJİNALLIK RAPORU

% **13** % **11**

BENZERLİK ENDEKSİ

İNTERNET KAYNAKLARI

% **3**

YAYINLAR

% **7**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

acikbilim.yok.gov.tr

1 İnternet Kaynağı

% **2**

docs.neu.edu.tr

2 İnternet Kaynağı

% **1**

Submitted to Konya Necmettin Erbakan

3

University

Öğrenci Ödevi

% **1**

docplayer.biz.tr

4 İnternet Kaynağı

% **1**

www.kibrisgazetesi.com

5 İnternet Kaynağı

% **1**

---

toad.edam.com.tr

6 İnternet Kaynağı

%1

Submitted to Bahcesehir University

7 Öğrenci Ödevi

<%1

---

d.researchbib.com

8 İnternet Kaynağı

<%1

Submitted to Beykent Universitesi

9 Öğrenci Ödevi

<%1

---

psikoloji-psikiyatri.com

10 İnternet Kaynağı

<%1

---

enpopulersorular.com

11 İnternet Kaynağı

<%1

Submitted to Suleyman Demirel University

12 Öğrenci Ödevi

<%1

---

psikoloji.humanity.ankara.edu.tr

13 İnternet Kaynağı

<%1

---

www.phdernegi.org

14 İnternet Kaynağı

<%1

---

openaccess.maltepe.edu.tr

15 İnternet Kaynağı

<%1

---

www.journalagent.com

16 İnternet Kaynağı

<%1

---

www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080

17 İnternet Kaynağı

<%1

---

earsiv.halic.edu.tr

18 İnternet Kaynağı

<%1

---

www.ulusaltezmerkezi.net

19 İnternet Kaynağı

<%1

---

www.klinikpsikoloji.org

20 İnternet Kaynağı

<%1

Submitted to Selçuk Üniversitesi

21 Öğrenci Ödevi

<%1

9lib.net 22

İnternet Kaynağı

<%1

23

CÖMERT TARI, İtir and ÖGEL, Kültegin.

"Madde Kullanan Ergenlerin Bağlanma Stilleri", Türkiye Yeşilay Cemiyeti, 2014.

Yayın

<%1

24

media.dem.org.tr

İnternet Kaynağı

<%1

25

Submitted to Cyprus International University

Öğrenci Ödevi

<%1

26

Submitted to Hacettepe University

Öğrenci Ödevi

<%1

27

tez.yok.gov.tr

İnternet Kaynağı

<%1

28

denetimakademisi.com

İnternet Kaynağı

<%1

29

Haluk Tanriverdi. "INVESTIGATION OF THE

RELATIONSHIP BETWEEN PROFESSIONAL VALUES AND ORGANIZATIONAL CITIZENSHIP BEHAVIOUR LEVELS OF NURSES", Ulakbilge Dergisi, 2017

Yayın

<%1

Submitted to Marmara University

30 Öğrenci Ödevi

<%1

---

31 www.utsakcongress.com İnternet Kaynağı

<
%
1

123dok.com

32 İnternet Kaynağı

<%1

---

33 Diogo Costa, Henrique Barros. "Instruments to Assess Intimate Partner Violence: A Scoping Review of the Literature", Violence and Victims, 2016

Yayın

<%1

Submitted to Istanbul Aydin University

34 Öğrenci Ödevi

<%1

---

acikerisim.isikun.edu.tr

35 İnternet Kaynağı

<%1

---

dergipark.ulakbim.gov.tr

36 İnternet Kaynağı

<%1

---

dspace.cuni.cz

37 İnternet Kaynağı

<%1

Submitted to Cumhuriyet University

38 Öğrenci Ödevi

<%1

acikarsiv.aydin.edu.tr

39 İnternet Kaynağı

<%1

issuu.com

40 İnternet Kaynağı

<%1

kongre.akademikiletisim.com

41 İnternet Kaynağı

<%1

koreascience.or.kr

42 İnternet Kaynağı

<%1

sbk2019.org

43 İnternet Kaynağı

<%1

www.int-e.net

44 İnternet Kaynağı

<%1

Alıntılarını çıkart

Kapat

Eşleşmeleri çıkart

Kapat

Bibliyografyayı Çıkart

üzerinde